

Den här texten är endast avsedd som ett dokumentationshjälpmedel och har ingen rättslig verkan. EU-institutionerna tar inget ansvar för innehållet. De autentiska versionerna av motsvarande rättsakter, inklusive ingresserna, publiceras i Europeiska unionens officiella tidning och finns i EUR-Lex. De officiella texterna är direkt tillgängliga via länkarna i det här dokumentet

► **B****AVTAL****mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart**

(EGT L 114, 30.4.2002, s. 73)

Ändrad genom:

		Officiella tidningen		
		nr	sida	datum
► <u>M1</u>	Beslut av gemenskapens och schweiz gemensamma luftfartskommitté nr 1/2004 av den 6 april 2004	L 151	1	30.4.2004
► <u>M2</u>	Beslut av gemenskapens och schweiz gemensamma luftfartskommitté nr 3/2004 av den 22 april 2004	L 151	9	30.4.2004
► <u>M3</u>	Beslut nr 1/2005 av gemenskapens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté av den 12 juli 2005	L 210	46	12.8.2005
► <u>M4</u>	Beslut av gemenskapens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté nr 2/2005 av den 25 november 2005	L 347	91	30.12.2005
► <u>M5</u>	Beslut nr 1/2006 av gemenskapens och Schweiz gemensamma Luftfartskommitté av den 18 oktober 2006	L 298	23	27.10.2006
► <u>M6</u>	Beslut nr 2/2006 av gemenskapens och Schweiz gemensamma Luftfartskommitté av den 18 oktober 2006	L 298	25	27.10.2006
► <u>M7</u>	Beslut nr 3/2006 av gemenskapens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté av den 27 oktober 2006	L 318	31	17.11.2006
► <u>M8</u>	Beslut nr 4/2006 av gemenskapens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté av den 27 oktober 2006	L 318	42	17.11.2006
► <u>M9</u>	Beslut nr 1/2007 av gemenskapens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté, som inrättats genom avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 5 december 2007	L 34	19	8.2.2008
► <u>M10</u>	Beslut nr 2/2007 av gemenskapens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté som inrättas i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 15 december 2007	L 127	58	15.5.2008
► <u>M11</u>	Beslut nr 1/2008 av gemenskapens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté som inrättas i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 16 december 2008	L 40	38	11.2.2009
► <u>M12</u>	Beslut nr 1/2010 av gemenskapens och Schweiz Gemensamma luftfartskommitté som inrättas i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 7 april 2010	L 106	20	28.4.2010
► <u>M13</u>	Beslut nr 2/2010 av gemenskapens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté som inrättas i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 26 november 2010	L 347	54	31.12.2010

► <u>M14</u>	Beslut nr 1/2011 av gemenskapens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté som inrättas i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 4 juli 2011	L 187	32	16.7.2011
► <u>M15</u>	Beslut nr 2/2011 av gemenskapens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté som inrättas i avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 25 november 2011	L 338	70	21.12.2011
► <u>M16</u>	Beslut nr 1/2012 av Europeiska unionens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté inrättad i enlighet med avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 10 maj 2012	L 128	14	16.5.2012
► <u>M17</u>	Beslut nr 2/2012 av Europeiska unionens och Schweiz Gemensamma luftfartskommitté inrättad i enlighet med avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 30 november 2012	L 356	109	22.12.2012
► <u>M18</u>	Beslut nr 1/2013 av Europeiska unionens och Schweiz Gemensamma Luftfartskommitté inrättad i enlighet med avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 2 december 2013	L 12	4	17.1.2014
► <u>M19</u>	Beslut nr 1/2014 av Europeiska unionens och Schweiz gemensamma Luftfartskommitté inrättad i enlighet med avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 9 juli 2014	L 212	21	18.7.2014
► <u>M20</u>	Beslut nr 2/2014 av Europeiska unionens och Schweiz gemensamma Luftfartskommitté inrättad i enlighet med avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 5 december 2014	L 373	24	31.12.2014
► <u>M21</u>	Beslut nr 1/2015 av Europeiska unionens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté inrättad i enlighet med avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 20 augusti 2015	L 226	12	29.8.2015
► <u>M22</u>	Beslut nr 1/2016 av Europeiska unionens och Schweiz gemensamma Luftfartskommitté inrättad i enlighet med avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 11 april 2016	L 118	24	4.5.2016
► <u>M23</u>	Beslut nr 2/2016 av Europeiska unionens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté inrättad i enlighet med avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 8 december 2016	L 42	19	18.2.2017
► <u>M24</u>	Beslut nr 1/2017 av Europeiska unionens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté inrättad i enlighet med avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 29 november 2017	L 348	46	29.12.2017
► <u>M25</u>	Beslut nr 1/2018 av Europeiska unionens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté inrättad i enlighet med avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 12 december 2018	L 329	30	27.12.2018
► <u>M26</u>	Beslut nr 1/2019 av Europeiska unionens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté inrättad i enlighet med avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 22 augusti 2019	L 226	1	30.8.2019
► <u>M27</u>	Beslut nr 2/2019 av Europeiska unionens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté inrättad i enlighet med avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart av den 10 december 2019	L 3	1	7.1.2020

Rättad genom:

- **C1** Rättelse, EUT L 208, 10.6.2004, s. 1 (1/2004)
- **C2** Rättelse, EUT L 208, 10.6.2004, s. 7 (3/2004)

AVTAL

mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart

SCHWEIZISKA EDSFÖRBUNDET,

nedan kallat "Schweiz",

och

EUROPEISKA GEMENSKAPEN,

nedan kallad "gemenskapen",

nedan kallade "de avtalsslutande parterna",

som är medvetna om den sammansatta karaktären hos den internationella civila luftfarten och som önskar åstadkomma en harmonisering av reglerna för luftfart inom Europa,

som önskar ställa upp regler för civil luftfart, inom det geografiska område som upptas av gemenskapen och Schweiz, utan att dessa regler påverkar tillämpningen av de regler som finns i EG-fördraget, varvid särskilt avses gemenskapens nuvarande kompetensområde enligt artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget samt de konkurrensregler som bygger på dem,

som är överens om att det är ändamålsenligt att grunda dessa regler på den lagstiftning som är i kraft inom gemenskapen vid tidpunkten för undertecknandet av detta avtal,

som önskar, med full respekt för domstolarnas oberoende, förhindra uppkomsten av skiljaktiga tolkningar samt nå fram till en så enhetlig tolkning som möjligt av bestämmelserna i detta avtal och av de motsvarande bestämmelser i gemenskapens lagstiftning som till sina väsentliga delar återges i detta avtal,

HAR ENATS OM FÖLJANDE.

KAPITEL 1

Mål

Artikel 1

1. I detta avtal fastställs regler för parterna inom området civil luftfart. Dessa bestämmelser skall inte påverka tillämpningen av de regler som finns i EG-fördraget, varvid särskilt avses gemenskapens nuvarande kompetensområde dels enligt konkurrensreglerna och förordningarna för tillämpning av dessa regler, dels enligt all gemenskapslagstiftning av betydelse som förtecknas i bilagan till detta avtal.

2. I detta syfte skall de bestämmelser som uppställs i detta avtal, samt i de föreskrifter och direktiv som anges i bilagan, gälla på de villkor som anges nedan. I den mån dessa i allt väsentligt är identiska med motsvarande regler i EG-fördraget, och med rättsakter som antagits under tillämpning av detta fördrag, skall dessa bestämmelser, vid genomförandet och tillämpningen av desamma, tolkas i överensstämmelse med relevanta utslag och beslut som meddelats av EG-domstolen och Europeiska gemenskapernas kommission före datumet för undertecknandet av detta avtal. Schweiz skall underrättas om utslag och beslut som

▼B

meddelats efter datumet för undertecknandet av detta avtal. På begäran av endera parten skall följderna av sådana senare meddelade utslag och beslut fastställas av Gemensamma kommittén i syfte att säkerställa avtalets avsedda funktion.

Artikel 2

Bestämmelserna i detta avtal och i dess bilaga skall gälla i den mån de har att göra med luftfart eller frågor som är direkt relaterade till luftfart enligt vad som anges i bilagan till detta avtal.

KAPITEL 2

Allmänna bestämmelser*Artikel 3*

Inom tillämpningsområdet för detta avtal, och utan att det påverkar tillämpningen av eventuella särskilda bestämmelser som finns i detta, skall varje form av diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

Artikel 4

Inom tillämpningsområdet för detta avtal, och utan att det påverkar tillämpningen av rådets förordning (EEG) nr 2407/92, som anges i bilagan till detta avtal, skall det inte finnas några restriktioner vad gäller etableringsfriheten för medborgare i EG:s medlemsstater eller i Schweiz på någon av dessa staters territorium. Detta skall också gälla rätten att upprätta kontor, filialer och dotterbolag för sådana medborgare i EG:s medlemsstater eller i Schweiz som är etablerade inom någon av dessa staters territorium. Etableringsfriheten skall innefatta rätt att starta och bedriva verksamhet som egenföretagare samt rätt att bilda och driva företag, däribland bolag eller företag i den mening som avses i artikel 5.2, på de villkor som etableringslandets lagstiftning föreskriver för egna medborgare.

Artikel 5

1. Inom tillämpningsområdet för detta avtal skall bolag eller företag, som bildats i enlighet med lagstiftningen i en medlemsstat i Europeiska gemenskapen eller i Schweiz och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom gemenskapen eller i Schweiz, likställas med fysiska personer som är medborgare i en av EG:s medlemsstater eller i Schweiz.

2. Med ”bolag eller företag” förstås bolag eller företag enligt civil- eller handelslagstiftning, inbegripet kooperativa sammanslutningar samt andra offentligrättsliga eller privaträttsliga juridiska personer, med undantag av sådana som inte drivs i vinstsyfte.

Artikel 6

Artiklarna 4 och 5 skall, för den part som är berörd, inte omfatta verksamhet som hos den avtalsslutande parten, om än endast tillfälligt, är förenad med utövande av offentlig makt.

▼ B*Artikel 7*

Artiklarna 4 och 5 och åtgärder som vidtagits med stöd av dessa skall inte hindra tillämpning av bestämmelser i lagar och andra författningar som föreskriver särskild behandling av utländska medborgare och som grundas på hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.

Artikel 8

1. Följande skall vara oförenligt med detta avtal: alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan parterna och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrider konkurrensen inom det territorium som omfattas av detta avtal, särskilt sådana som innebär att

- a) inköps- eller försäljningspriser eller andra affärsvillkor direkt eller indirekt fastställs,
- b) produktion, marknader, teknisk utveckling eller investeringar begränsas eller kontrolleras,
- c) marknader eller inköpskällor delas upp,
- d) olika villkor tillämpas för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,
- e) det ställs som villkor för att ingå avtalet att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser, som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

2. Avtal eller beslut som är förbjudna enligt denna artikel är ogiltiga.

3. Bestämmelserna i punkt 1 får dock förklaras icke tillämpliga på

— avtal eller grupper av avtal mellan företag,

— beslut eller grupper av beslut av företagssammanslutningar,

— samordnade förfaranden eller grupper av samordnade förfaranden

som bidrar till att förbättra produktionen eller distributionen av varor eller till att främja tekniskt eller ekonomiskt framåtskridande, samtidigt som konsumenterna tillförsäkras en skälig andel av den vinst som därigenom uppnås och som inte

- a) ålägger de berörda företagen begränsningar som inte är nödvändiga för att uppnå dessa mål,
- b) ger dessa företag möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av varorna i fråga.

Artikel 9

Ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning inom det territorium som omfattas av detta avtal eller inom en väsentlig del av detta skall, i den mån det kan påverka handeln mellan parterna, vara oförenligt med detta avtal och förbjudet.

▼B

Sådant missbruk kan särskilt bestå i att

- a) direkt eller indirekt påtvinga någon oskäligen inköps- eller försäljningspriser eller andra oskäligen affärsvillkor,
- b) begränsa produktion, marknader eller teknisk utveckling till nackdel för konsumenterna,
- c) tillämpa olika villkor för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,
- d) ställa som villkor för att ingå ett avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

Artikel 10

Alla avtal, beslut och samordnade förfaranden, som har till syfte eller får som resultat hindrad, begränsad eller snedvriden konkurrens, liksom även missbruk av en dominerande ställning, som kan påverka handeln enbart inom Schweiz, skall omfattas av schweizisk lag och kvarstå inom de schweiziska myndigheternas kompetensområde.

Artikel 11

1. Bestämmelserna i artikel 8 och 9 skall tillämpas och företagskoncentrationer skall kontrolleras av gemenskapens institutioner i enlighet med gemenskapslagstiftning som förtecknas i bilagan till detta avtal, med beaktande av behovet av nära samarbete mellan gemenskapens institutioner och de schweiziska myndigheterna.

2. De schweiziska myndigheterna skall, i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 8 och 9, avgöra om alla avtal, beslut och samordnade förfaranden är tillåtna samt om missbruk av en dominerande ställning föreligger avseende flyglinjer mellan Schweiz och tredje land.

Artikel 12

1. De avtalsslutande parterna skall beträffande offentliga företag och företag som EG:s medlemsstater eller Schweiz beviljar särskilda eller exklusiva rättigheter se till att det inte vidtas eller bibehålls någon åtgärd som strider mot reglerna i detta avtal.

2. Företag som anförtrots att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som har karaktären av fiskala monopol skall omfattas av reglerna i detta avtal, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs. Utvecklingen av handeln får inte påverkas i en omfattning som skulle strida mot de avtalsslutande parternas intresse.

Artikel 13

1. Om inte annat föreskrivs i detta avtal, skall stöd, som ges av Schweiz eller en av EG:s medlemsstater eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, och som snedvrider eller hotar att

▼B

snedvrída konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, vara oförenligt med detta avtal i den utsträckning det påverkar handeln mellan de avtalsslutande parterna.

2. Följande skall vara förenligt med detta avtal:

- a) Stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter, under förutsättning att stödet ges utan diskriminering med avseende på varornas ursprung.
- b) Stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser.

3. Följande kan anses vara förenligt med detta avtal:

- a) Stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning.
- b) Stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en avtalsslutande parts ekonomi.
- c) Stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller av vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.

Artikel 14

Kommissionen och de schweiziska myndigheterna skall fortlöpande granska ärenden som avses i artikel 12 och alla stödprogram som förekommer i EG:s medlemsstater och i Schweiz. Respektive avtalsslutande part skall sörja för att den andra avtalsslutande parten hålls informerad om alla förfaranden som inletts för att garantera att reglerna i artiklarna 12 och 13 följs, samt att den vid behov kan inkomma med yttranden innan ett slutgiltigt beslut fattas. På begäran av en av de avtalsslutande parterna skall Gemensamma kommittén diskutera de lämpliga åtgärder som krävs för att syftet och funktionen hos detta avtal skall uppfyllas.

KAPITEL 3

Trafikrättigheter

Artikel 15

1. Om inte annat följer av bestämmelserna i rådets förordning (EEG) nr 2408/92, som anges i bilagan till detta avtal, skall följande gälla:

- EG-lufttrafikföretag och schweiziska lufttrafikföretag skall ges trafikrättigheter för trafik mellan valfri punkt i Schweiz och valfri punkt inom gemenskapen.
- Två år efter ikraftträdandet av detta avtal skall schweiziska lufttrafikföretag ges trafikrättigheter för trafik mellan punkter i olika EG-medlemsstater.

2. I punkt 1 avses med

▼B

- ”EG-lufttrafikföretag”: ett lufttrafikföretag som har sin huvudsakliga verksamhet och, i förekommande fall, sitt säte inom gemenskapen, och som innehar tillstånd i enlighet med bestämmelserna i rådets förordning (EEG) nr 2407/92, som anges i bilagan till detta avtal,
- ”schweiziskt lufttrafikföretag”: ett lufttrafikföretag som har sin huvudsakliga verksamhet och, i förekommande fall, sitt säte i Schweiz, och som innehar tillstånd i enlighet med bestämmelserna i rådets förordning (EEG) nr 2407/92, som anges i bilagan till detta avtal.

3. De avtalsslutande parterna skall inleda förhandlingar om möjligheten att utöka tillämpningsområdet för denna artikel så att det, fem år efter ikraftträdandet av detta avtal, även omfattar trafikrättigheter för trafik mellan punkter inom Schweiz och mellan punkter inom EG:s medlemsstater.

Artikel 16

Bestämmelserna i detta kapitel skall äga företräde framför tillämpliga bestämmelser i befintliga bilaterala avtal mellan Schweiz och EG:s medlemsstater. Existerande trafikrättigheter som bygger på dessa bilaterala avtal och som inte omfattas av artikel 15, får emellertid utövas även i fortsättningen, under förutsättning att det inte föreligger någon diskriminering på grund av nationalitet och att konkurrensen inte snedvrids.

KAPITEL 4

Kontroll av att avtalet efterlevs*Artikel 17*

De avtalsslutande parterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av detta avtal, och de skall avstå från varje åtgärd som skulle äventyra uppnåendet av avtalets mål.

Artikel 18

1. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 och bestämmelserna i kapitel 2, skall de avtalsslutande parterna ha ansvaret inom sina respektive territorier för att detta avtal, och särskilt förordningarna och direktiven som ingår i förteckningen i bilagan, genomförs på rätt sätt.

2. I frågor som kan påverka flygtrafik som skall godkännas enligt kapitel 3 skall gemenskapens institutioner ha de befogenheter som de tilldelats enligt bestämmelserna i de förordningar och direktiv som skall tillämpas i och med att de uttryckligen omnämns i bilagan. I frågor där Schweiz har vidtagit eller planerar att vidta åtgärder av miljöskyddskaraktär enligt artikel 8.2 eller 9 i rådets förordning (EEG) nr 2408/92, skall emellertid Gemensamma kommittén, på begäran av endera parten, avgöra huruvida åtgärderna är förenliga med detta avtal.

▼B

3. Varje åtgärd för genomförandet, enligt punkterna 1 och 2, skall vidtas i enlighet med artikel 19.

Artikel 19

1. Respektive avtalsslutande part skall ge den andra avtalsslutande parten all erforderlig information och hjälp vid undersökningar om möjliga överträdelser som denna andra avtalsslutande part utför inom ramen för sitt kompetensområde enligt detta avtal.

2. När gemenskapens institutioner handlar i enlighet med de befogenheter som de tilldelats genom detta avtal, i frågor som är av intresse för Schweiz och som berör schweiziska myndigheter eller schweiziska företag, skall de schweiziska myndigheterna hållas informerade om alla detaljer samt ges möjlighet att yttra sig innan ett slutgiltigt beslut har fattats.

Artikel 20

I alla frågor som rör giltigheten hos beslut som fattats av gemenskapens institutioner, på grundval av deras kompetensområden enligt detta avtal, skall Europeiska gemenskapernas domstol ha exklusiv behörighet.

KAPITEL 5

Gemensam kommitté*Artikel 21*

1. Härmed inrättas en kommitté, sammansatt av företrädare för de avtalsslutande parterna och med namnet "Gemenskapens och Schweiz gemensamma luftfartskommitté" (nedan kallad Gemensamma kommittén), vilken skall ansvara för förvaltningen av detta avtal och sörja för att det genomförs på riktigt sätt. För detta ändamål skall Gemensamma kommittén utfärda rekommendationer och fatta beslut i de fall som är föreskrivna i detta avtal. Gemensamma kommitténs beslut skall genomföras av de avtalsslutande parterna i enlighet med deras egna bestämmelser. Gemensamma kommittén skall handla efter ömsesidig överenskommelse.

2. För att detta avtal skall kunna genomföras på riktigt sätt skall de avtalsslutande parterna utbyta information med varandra och, om endera avtalsslutande parten så begär, hålla samråd inom Gemensamma kommittén.

3. Gemensamma kommittén skall genom ett beslut anta sin egen arbetsordning, där det bland övriga bestämmelser skall ingå förfaranden för sammankallande av möten, utnämnannde av en ordförande och fastställande av hans uppdrag.

4. Gemensamma kommittén skall sammanträda om och när det är nödvändigt, dock minst en gång årligen. Endera avtalsslutande parten äger rätt att begära sammankallande av ett möte.

5. Gemensamma kommittén får fatta beslut om inrättande av en eller flera arbetsgrupper som kan bistå kommittén vid utövandet av dess uppdrag.

Artikel 22

1. Ett beslut av Gemensamma kommittén skall vara bindande för de avtalsslutande parterna.

▼B

2. I det fall ett beslut, som fattats av Gemensamma kommittén, enligt den ena av de avtalsslutande parterna inte har genomförts på riktigt sätt av den andra parten, får den förstnämnda avtalsslutande parten begära att ärendet skall tas upp av Gemensamma kommittén. Om Gemensamma kommittén inte har avgjort ärendet inom två månader efter att ha fått det hänskjutet till sig, får den förstnämnda avtalsslutande parten rätt att vidta lämpliga tillfälliga skyddsåtgärder enligt artikel 31 och upprätthålla dem under en tid av högst sex månader.

3. Gemensamma kommitténs beslut skall offentliggöras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning samt i den officiella schweiziska federala lagsamlingen. I varje beslut skall anges datum för dess genomförande hos de avtalsslutande parterna och alla andra uppgifter som sannolikt kan vara av betydelse för ekonomiska aktörer. Vid behov skall besluten överlämnas till de avtalsslutande parterna för ratifikation eller godkännande i enlighet med deras egna förfaranden.

4. De avtalsslutande parterna skall underrätta varandra om uppfyllandet av bestämmelsen i punkt 3. Om någon sådan underrättelse inte sker inom loppet av tolv månader efter det att Gemensamma kommittén fattat ett beslut, skall punkt 5 tillämpas i sina tillämpliga delar.

5. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 får de avtalsslutande parterna – i det fall Gemensamma kommittén inte fattar beslut i ett ärende inom loppet av sex månader räknat från det datum då den fick ärendet hänskjutet till sig – vidta tillfälliga skyddsåtgärder enligt artikel 31 och upprätthålla dem under en tid av högst sex månader.

6. Vad avser lagstiftning som omfattas av artikel 23 och som har antagits mellan tidpunkten för undertecknandet av detta avtal och tidpunkten för dess ikraftträdande gäller, att om den andra avtalsslutande parten har underrättats om detta, skall det datum för hänskjutandet som avses i punkt 5 räknas som det datum då underrättelsen mottogs. Det datum på vilket Gemensamma kommittén senast skall fatta beslut får inte ligga tidigare än två månader efter datumet för detta avtals ikraftträdande.

KAPITEL 6

Ny lagstiftning

Artikel 23

1. Förutsatt att principen om icke-diskriminering och bestämmelserna i detta avtal följs, skall detta inte påverka respektive avtalsslutande parts rätt att ensidigt ändra sin lagstiftning i en fråga som regleras genom detta avtal.

2. Så snart en ny lag börjar utarbetas av endera avtalsslutande parten, skall den på informell väg inhämta råd från experter hos den andra parten. Under tidsperioden som föregår det formella antagandet av den nya lagen skall de avtalsslutande parterna informera varandra och samråda med varandra så grundligt som möjligt. På begäran av endera avtalsslutande parten kan ett inledande utbyte av åsikter äga rum i Gemensamma kommittén.

3. Så snart en avtalsslutande part har antagit en ändring av sin lagstiftning skall den underrätta den andra avtalsslutande parten senast åtta dagar efter offentliggörandet i Europeiska gemenskapernas officiella tidning respektive i den officiella rättssamlingen för Schweiz federala lagstiftning. På begäran av endera avtalsslutande parten skall Gemensamma kommittén – senast sex veckor efter det att begäran gjorts – genomföra ett åsiktsutbyte om vilka följder en sådan ändring har för detta avtals avsedda funktion.

▼B

4. Gemensamma kommittén skall

- antingen fatta beslut om att ändra bilagan till avtalet, eller vid behov föreslå en ändring av bestämmelserna i detta avtal så att de ändringar som gjorts i den ifrågavarande lagstiftningen införlivas med avtalet, vid behov på grundval av ömsesidighet,
- eller fatta beslut med verkan att ändringarna av lagstiftningen i fråga skall anses överensstämma med den rätta funktionen hos detta avtal,
- eller besluta om eventuella andra åtgärder för att säkerställa detta avtals avsedda funktion.

KAPITEL 7

Tredje land och internationella organisationer*Artikel 24*

De avtalsslutande parterna skall på begäran av endera avtalsslutande parten samråda med varandra vid lämpliga tidpunkter i enlighet med förfarandena i artikel 25–27

- a) i luftfartsärenden som behandlas i internationella organisationer, och
- b) om de olika aspekterna av de sätt som de avtalsslutande parternas förbindelser med tredje land kan tänkas utvecklas på inom luftfartsområdet, samt om verkan hos de väsentliga elementen i bilaterala eller multilaterala avtal som ingåtts inom det aktuella området.

Samrådet skall genomföras inom loppet av en månad från det att det begärdes, eller i brådskande fall så snart som möjligt.

Artikel 25

1. De huvudsakliga ändamålen med samråden enligt artikel 24 a skall vara

- a) att gemensamt avgöra om de aktuella frågorna medför problem som berör båda parter, samt,
- b) beroende på arten av sådana problem,
  - att gemensamt överväga om de avtalsslutande parternas agerande i de berörda internationella organisationerna bör samordnas, eller
  - att gemensamt överväga andra tillvägagångssätt som kan vara ändamålsenliga.

2. De avtalsslutande parterna skall snarast möjligt utväxla information av betydelse för de ändamål som beskrivs punkt 1.

Artikel 26

1. De huvudsakliga ändamålen med samråden enligt artikel 24 b skall vara att utreda de frågor som är av betydelse i sammanhanget och att överväga andra ändamålsenliga tillvägagångssätt.

▼B

2. För att ge underlag till de samråd som avses i punkt 1, skall de avtalsslutande parterna hålla varandra underrättade om eventuella nyheter inom luftfartens utveckling och om hur bilaterala och multilaterala avtal inom detta område fungerar.

Artikel 27

1. Samråden enligt artikel 24–26 skall äga rum inom ramen för Gemensamma kommitténs verksamhet.

2. Om ett avtal mellan endera avtalsslutande parten, å ena sidan, och ett tredje land eller en internationell organisation, å andra sidan, på ett negativt sätt skulle påverka den andra avtalsslutande partens intressen, får den senare, oavsett vad som föreskrivs i rådets förordning (EEG) 2408/92, som anges i bilagan till detta avtal, i syfte att bibehålla balansen hos detta avtal, vidta erforderliga tillfälliga skyddsåtgärder i fråga om marknadstillträde. Sådana åtgärder får emellertid vidtas först efter samråd i ärendet i Gemensamma kommittén.

KAPITEL 8

Slutbestämmelser*Artikel 28*

De avtalsslutande parternas företrädare, experter och andra tjänstemän skall vara ålagda att, även efter det att deras tjänsteåligganden har upphört, inte yppa några uppgifter som de har fått kännedom om i samband med detta avtal och som omfattas av sekretesskydd.

Artikel 29

Endera avtalsslutande parten äger rätt att inför Gemensamma kommittén lägga fram tvistefrågor som rör tolkningen eller tillämpningen av detta avtal. Gemensamma kommittén skall söka lösa tvisten. Gemensamma kommittén skall förse med alla upplysningar som kan vara till gagn för att få till stånd en grundlig utredning av frågan i syfte att komma fram till en godtagbar lösning. För detta ändamål skall Gemensamma kommittén undersöka alla möjligheter i syfte att bibehålla ett välfungerande avtal. Bestämmelserna i denna artikel skall inte tillämpas på frågor som enligt artikel 20 faller inom Europeiska gemenskapernas domstols exklusiva behörighet.

Artikel 30

1. Om endera avtalsslutande parten önskar ändra bestämmelserna i detta avtal skall den underrätta Gemensamma kommittén om detta. Ändringarna av detta avtal skall träda i kraft efter det att parternas respektive interna förfaranden slutförts.

2. Gemensamma kommittén äger rätt att på begäran av endera avtalsslutande parten och i enlighet med artikel 23 besluta om ändring av bilagan till detta avtal.

▼B

Artikel 31

Om endera avtalsslutande parten vägrar uppfylla någon av skyldigheterna enligt detta avtal, äger den andra avtalsslutande parten – utan att det påverkar tillämpningen av artikel 22 och efter att den andra avtalsslutande parten har uttömt alla andra tillämpliga åtgärder enligt detta avtal – vidta erforderliga tillfälliga skyddsåtgärder i syfte att bibehålla balansen i avtalet.

Artikel 32

Bilagan till detta avtal utgör en integrerad del av detsamma.

Artikel 33

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 16 skall detta avtal äga företräde framför tillämpliga bestämmelser i gällande bilaterala avtal mellan Schweiz, å ena sidan, och EG:s medlemsstater, å andra sidan, och som rör frågor som omfattas av detta avtal och dess bilaga.

Artikel 34

Detta avtal skall tillämpas på, å ena sidan de territorier där Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen är tillämpligt och enligt villkoren i det fördraget, och, å andra sidan, Schweiz' territorium.

Artikel 35

1. För det fall att detta avtal sägs upp och upphör att gälla enligt artikel 36.4, får flygtrafik, som bedrivs enligt artikel 15 vid tidpunkten för avtalets upphörande, fortsätta fram till slutet av den tidtabellssäsong inom vilken datumet för avtalets upphörande ligger.

2. De rättigheter och skyldigheter som företag omfattas av enligt artikel 4–5 i detta avtal och enligt bestämmelserna i rådets förordning (EEG) 2407/92, som anges i bilagan till detta avtal, får inte påverkas av att avtalet upphör att gälla enligt bestämmelserna i artikel 36.4.

Artikel 36

1. Detta avtal skall ratificeras eller godkännas av de avtalsslutande parterna i enlighet med deras egna förfaranden. Det träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter dagen före den sista anmälan om deponering av ratificerings- eller godkännandeinstrumenten för följande sju avtal:

- Avtal om luftfart
- Avtal om fri rörlighet för personer
- Avtal om gods- och persontransporter på väg och järnväg
- Avtal om handel med jordbruksprodukter
- Avtal om vissa aspekter rörande offentlig upphandling
- Avtal om ömsesidigt erkännande i samband med bedömning av överensstämmelse
- Avtal om vetenskapligt och tekniskt samarbete

▼B

2. Detta avtal är ingått för en inledande period på sju år. Avtalet skall förlängas på obestämd tid, om inte Europeiska gemenskapen eller Schweiz före utgången av den inledande sjuårsperioden till den andra avtalsslutande parten anmäler att avtalet inte skall förlängas. Om en sådan anmälan görs skall punkt 4 tillämpas.

3. Europeiska gemenskapen eller Schweiz får säga upp avtalet genom att anmäla sitt beslut till den andra avtalsslutande parten. Om en sådan anmälan görs skall punkt 4 tillämpas.

4. De sju avtal som nämns i punkt 1 skall upphöra att gälla sex månader efter mottagandet av en sådan anmälan om att avtalet inte skall förlängas som avses i punkt 2 eller en sådan anmälan om uppsägning som avses i punkt 3.

Hecho en Luxemburgo, el veintiuno de junio de mil novecientos noventa y nueve, en doble ejemplar en lenguas alemana, danesa, española, finesa, francesa, griega, inglesa, italiana, neerlandesa, portuguesa y sueca, siendo cada uno de estos textos igualmente auténtico.

Udfærdiget i Luxembourg, den enogtyvende juni nitten hundrede og nioghalvfems, i to eksemplarer på dansk, engelsk, finsk, fransk, græsk, italiensk, nederlandsk, portugisisk, spansk, svensk og tysk, idet hver af disse tekster har samme gyldighed.

Geschehen zu Luxemburg am einundzwanzigsten Juni neunzehnhundertneunundneunzig in zwei Urschriften in dänischer, deutscher, englischer, finnischer, französischer, griechischer, italienischer, niederländischer, portugiesischer, spanischer und schwedischer Sprache, wobei jeder dieser Wortlaute gleichermaßen verbindlich ist.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι μία Ιουνίου χίλια εννιακόσια ενενήντα εννέα, σε δύο αντίγραφα στην αγγλική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, ισπανική, ιταλική, ολλανδική, πορτογαλική, σουηδική και φινλανδική γλώσσα· καθένα από τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικό.

Done at Luxembourg on the twenty-first day of June in the year one thousand and ninety-nine, in two copies in the Danish, Dutch, English, Finnish, French, German, Greek, Italian, Portuguese, Spanish and Swedish languages, each of those texts being equally authentic.

Fait à Luxembourg, le vingt-et-un juin mil neuf cent quatre-vingt dix-neuf, en deux exemplaires en langues allemande, anglaise, danoise, espagnole, finnoise, française, grecque, italienne, néerlandaise, portugaise et suédoise, chacun de ces textes faisant également foi.

Fatto a Lussemburgo, addì ventuno giugno millenovecentonovantanove, in due copie, nelle lingue danese, finlandese, francese, greca, inglese, italiana, olandese, portoghese, spagnola, svedese e tedesca, ciascun testo facente ugualmente fede.

Gedaan te Luxemburg, de eenentwintigste juni negentienhonderd negenennegentig, in tweevoud, in de Deense, de Duitse, de Engelse, de Finse, de Franse, de Griekse, de Italiaanse, de Nederlandse, de Portugese, de Spaanse en de Zweedse taal, zijnde alle teksten gelijkelijk authentiek.

Feito em Luxemburgo, em vinte e um de Junho de mil novecentos e noventa e nove, em duplo exemplar nas línguas alemã, dinamarquesa, espanhola, finlandesa, francesa, grega, inglesa, italiana, neerlandesa, portuguesa e sueca, fazendo igualmente fé qualquer dos textos.

Tehty Luxemburgissa kahdentakymmenentenäensimmäisenä päivänä kesäkuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäyhdeksän kahtena kappaaleena englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalil, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä, ja jokainen teksti on yhtä todistuvvoimainen.

Utfärdat i Luxemburg den tjugoförsta juni nittonhundranittionio i två exemplar på det danska, engelska, finska, franska, grekiska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska, svenska och tyska språket, vilka samtliga texter är lika giltiga.

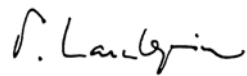
Por la Comunidad Europea
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne

▼B

Per la Comunità europea
 Voor de Europese Gemeenschap
 Pela Comunidade Europeia
 Euroopan yhteisön puolesta
 På Europeiska gemenskapens vägnar

Por la Confederación Suiza
 For Det Schweiziske Edsforbund
 Für der Schweizerischen Eidgenossenschaft
 Για την Ελβετική Συνομοσπονδία
 For the Swiss Confederation
 Pour la Confédération suisse
 Per la Confederazione svizzera
 Voor de Zwitserse Bondsstaat
 Pela Confederação Suíça
 Sveitsin valaliiton puolesta
 På Schweiziska Edsförbundets vägnar

▼ **M27***BILAGA*

I detta avtal gäller följande definitioner:

- Enligt Lissabonfördraget, som trädde i kraft den 1 december 2009, ska Europeiska unionen ersätta och efterträda Europeiska gemenskapen.
- När det i rättsakter, som ingår i förteckningen i denna bilaga, hänvisas till medlemsstater i Europeiska gemenskapen, som ersatts av Europeiska unionen, eller krav på en förbindelse med dessa, ska dessa hänvisningar anses gälla även Schweiz eller krav på en förbindelse med Schweiz.
- Hänvisningarna till förordningar (EEG) nr 2407/92 och (EEG) nr 2408/92 i artiklarna 4, 15, 18, 27 och 35 i avtalet ska förstås som hänvisningar till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008.
- Utan att det påverkar tolkningen av artikel 15 i detta avtal ska begreppet *EG-lufttrafikföretag*, som förekommer i nedanstående gemenskapsdirektiv och gemenskapsförordningar, inbegripa lufttrafikföretag som innehar tillstånd och som har sin huvudsakliga verksamhet och, i förekommande fall, sitt säte i Schweiz i enlighet med bestämmelserna i förordning (EG) nr 1008/2008. Hänvisningar till förordning (EEG) nr 2407/92 ska förstås som hänvisningar till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008.
- I följande rättsakter ska alla hänvisningar till artiklarna 81 och 82 i fördraget eller till artiklarna 101 och 102 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt förstås som en hänvisning till artiklarna 8 respektive 9 i detta avtal.

1. Liberalisering av luftfarten och andra bestämmelser om civil luftfart

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1008/2008 av den 24 september 2008 om gemensamma regler för tillhandahållande av lufttrafik i gemenskapen (omarbetning), EUT L 293, 31.10.2008, s. 3, ändrad genom

- förordning (EU) 2018/1139, EUT L 212, 22.8.2018, s. 1.

Rådets direktiv 2000/79/EG av den 27 november 2000 om genomförande av det europeiska avtal om arbetstidens förläggning för flygpersonal inom civilflyget som har ingåtts mellan Association of European Airlines (AEA), Europeiska transportarbetarfederationen (ETF), European Cockpit Association (ECA), European Regions Airline Association (ERA) och International Air Carrier Association (IACA) (Text av betydelse för EES), EGT L 302, 1.12.2000, s. 57.

Rådets direktiv 93/104/EG av den 23 november 1993 om arbetstidens förläggning i vissa avseenden, EGT L 307, 13.12.1993, s. 18, ändrat genom

- direktiv 2000/34/EG, EGT L 195, 1.8.2000, s. 41.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 437/2003 av den 27 februari 2003 om statistisk rapportering om lufttransport av passagerare, gods och post, EUT L 66, 11.3.2003, s. 1.

▼ **M27**

Kommissionens förordning (EG) nr 1358/2003 av den 31 juli 2003 om genomförande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 437/2003 om statistisk rapportering om lufttransport av passagerare, gods och post, och om ändring av bilagorna I och II till den förordningen, EUT L 194, 1.8.2003, s. 9, ändrad genom

— kommissionens förordning (EG) nr 158/2007, EUT L 49, 17.2.2007, s. 9.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 785/2004 av den 21 april 2004 om försäkringskrav för lufttrafikföretag och luftfartygsoperatörer, EUT L 138, 30.4.2004, s. 1, ändrad genom

— kommissionens förordning (EU) nr 285/2010, EUT L 87, 7.4.2010, s. 19.

Rådets förordning (EEG) nr 95/93 av den 18 januari 1993 om gemensamma regler för fördelning av ankomst- och avgångstider vid gemenskapens flygplatser (artiklarna 1–12), EGT L 14, 22.1.1993, s. 1, ändrad genom

— förordning (EG) nr 793/2004, EUT L 138, 30.4.2004, s. 50.

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/12/EG av den 11 mars 2009 om flygplatsavgifter (Text av betydelse för EES), EUT L 70, 14.3.2009, s. 11.

Rådets direktiv 96/67/EG av den 15 oktober 1996 om tillträde till marknaden för marktjänster på flygplatserna inom gemenskapen, EGT L 272, 25.10.1996, s. 36,

(artiklarna 1–9, 11–23, 25).

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 80/2009 av den 14 januari 2009 om en uppförandekod för datoriserade bokningssystem och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 2299/89 (Text av betydelse för EES), EUT L 35, 4.2.2009, s. 47.

2. **Konkurrensregler**

Rådets förordning (EG) nr 1/2003 av den 16 december 2002 om tillämpning av konkurrensreglerna i artiklarna 81 och 82 i fördraget (Text av betydelse för EES), (artiklarna 1–13, 15–45), EGT L 1, 4.1.2003, s. 1.

(I den utsträckning som den förordningen berör tillämpningen av detta avtal. Införandet av den förordningen påverkar inte ansvarsfördelningen enligt detta avtal.)

Kommissionens förordning (EG) nr 773/2004 av den 7 april 2004 om kommissionens förfaranden enligt artiklarna 81 och 82 i EG-fördraget (Text av betydelse för EES), EUT L 123, 27.4.2004, s. 18, ändrad genom

— kommissionens förordning (EG) nr 1792/2006, EUT L 362, 20.12.2006, s. 1,

— kommissionens förordning (EG) nr 622/2008, EUT L 171, 1.7.2008, s. 3.

▼ **M27**

Rådets förordning (EG) nr 139/2004 av den 20 januari 2004 om kontroll av företagskoncentrationer ("EG:s koncentrationsförordning") (Text av betydelse för EES), EUT L 24, 29.1.2004, s. 1,

(artiklarna 1–18, artikel 19.1 och 19.2, artiklarna 20–23).

Med avseende på artikel 4.5 i koncentrationsförordningen ska följande gälla mellan Europeiska gemenskapen och Schweiz:

1. När det gäller en koncentration enligt definitionen i artikel 3 i förordning (EG) nr 139/2004 som inte har en gemenskapsdimension enligt definitionen i artikel 1 i förordningen och som får prövas enligt den nationella konkurrenslagstiftningen i minst tre EG-medlemsstater och Schweiziska edsförbundet, får de personer eller företag som avses i artikel 4.2 i förordningen före varje anmälan till de behöriga myndigheterna genom en motiverad skrivelse underrätta kommissionen om att koncentrationen bör undersökas av kommissionen.
2. Europeiska kommissionen ska utan dröjsmål översända alla skrivelser enligt artikel 4.5 i förordning (EG) nr 139/2004 och enligt föregående punkt till Schweiziska edsförbundet.
3. I de fall då Schweiziska edsförbundet invänder mot begäran om hänskjutande av ärendet ska den behöriga schweiziska konkurrensmyndigheten behålla sin behörighet och ärendet inte hänskjutas från Schweiziska edsförbundet i enlighet med denna punkt.

När det gäller de tidsgränser som avses i artikel 4.4 och 4.5, artikel 9.2 och 9.6 samt artikel 22.2 i koncentrationsförordningen ska följande gälla:

1. Europeiska kommissionen ska utan dröjsmål översända alla relevanta handlingar enligt artikel 4.4 och 4.5, artikel 9.2 och 9.6 samt artikel 22.2 till den behöriga schweiziska konkurrensmyndigheten.
2. De tidsfrister som avses i artikel 4.4 och 4.5, artikel 9.2 och 9.6 samt 22.2 i förordning (EG) nr 139/2004 ska när det gäller Schweiziska edsförbundet börja löpa den dag då handlingarna inkommer till den behöriga schweiziska konkurrensmyndigheten.

Kommissionens förordning (EG) nr 802/2004 av den 7 april 2004 om tillämpning av rådets förordning (EG) nr 139/2004 om kontroll av företagskoncentrationer (Text av betydelse för EES), EUT L 133, 30.4.2004, s. 1, (artiklarna 1–24), ändrad genom

— kommissionens förordning (EG) nr 1792/2006, EUT L 362, 20.12.2006, s. 3,

— kommissionens förordning (EG) nr 1033/2008, EUT L 279, 22.10.2008, s. 3,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1269/2013, EUT L 336, 14.12.2013, s. 1.

Kommissionens direktiv 2006/111/EG av den 16 november 2006 om insyn i de finansiella förbindelserna mellan medlemsstater och offentliga företag samt i vissa företags ekonomiska verksamhet (kodifierad version) (Text av betydelse för EES), EUT L 318, 17.11.2006, s. 17.

▼ **M27**

Rådets förordning (EG) nr 487/2009 av den 25 maj 2009 om tillämpningen av artikel 81.3 i fördraget på vissa kategorier av avtal och samordnade förfaranden inom luftfartssektorn (kodifierad version) (Text av betydelse för EES), EUT L 148, 11.6.2009, s. 1.

3. Luftfartssäkerhet

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1139 av den 4 juli 2018 om fastställande av gemensamma bestämmelser på det civila luftfartsområdet och inrättande av Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet, och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 2111/2005, (EG) nr 1008/2008, (EU) nr 996/2010, (EU) nr 376/2014 och direktiv 2014/30/EU och 2014/53/EU, samt om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 552/2004 och (EG) nr 216/2008 och rådets förordning (EEG) nr 3922/91, EUT L 212, 22.8.2018, s. 1.

Byrån ska även i Schweiz ha de befogenheter den beviljats genom förordningen.

Kommissionen ska även i Schweiz ha de befogenheter den beviljats genom beslut som antagits enligt artiklarna 2.6, 2.7, 41.6, 62.5, 67.2, 67.3, 70.4, 71.2, 76.4, 84.1, 85.9, 104.3 i, 105.1, 106.1 och 106.6.

Trots den horisontella anpassning som föreskrivs i andra strecksatsen i bilagan till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart ska hänvisningarna till medlemsstaterna i de artiklar i förordning (EU) nr 182/2011 som anges i artikel 127 i förordning (EU) 2018/1139 inte anses omfatta Schweiz.

Denna förordning ska inte på något sätt bemyndiga Europeiska byrån för luftfartssäkerhet att agera på Schweiz vägnar inom ramen för internationella avtal annat än för att bistå Schweiz vid fullgörandet av landets åtaganden enligt sådana avtal.

Bestämmelserna i förordningen ska, inom ramen för detta avtal, tillämpas med följande anpassningar:

a) Artikel 68 ska ändras på följande sätt:

i) I punkt 1 a ska ”eller Schweiz” införas efter ”unionen”.

ii) Följande punkt ska läggas till:

”4. När unionen förhandlar med ett tredjeland för att ingå avtal om att en medlemsstat eller byrån ska få utfärda certifikat på grundval av certifikat som utfärdats av luftfartsmyndigheterna i det tredjelandet, ska den eftersträva att Schweiz erbjuder ett liknande avtal med det aktuella tredjelandet. Schweiz ska i sin tur eftersträva att ingå sådana avtal med tredjeländer som motsvarar unionens avtal.”

▼ **M27**

b) I artikel 95 ska följande punkt läggas till:

”3. Genom undantag från artikel 12.2 a i anställningsvillkoren för övriga anställda vid Europeiska unionen kan schweiziska medborgare som åtnjuter fulla medborgerliga rättigheter få anställas på kontrakt av byråns verkställande direktör.”

c) I artikel 96 ska följande stycke läggas till:

”Europeiska unionens protokoll om immunitet och privilegier ska tillämpas av Schweiz när det gäller byrån; protokollet är bifogat som bilaga A till den nuvarande bilagan, i enlighet med tillägget till bilaga A.”

d) I artikel 102 ska följande punkt läggas till:

”5. Schweiz ska delta oinskränkt i styrelsen och ska ha samma rättigheter och skyldigheter som EU:s medlemsstater, med undantag av rösträtt.”

e) I artikel 120 ska följande punkt läggas till:

”13. Schweiz ska svara för en del av det ekonomiska bidrag som avses i punkt 1 b enligt följande formel:

$$S (0,2/100) + S [1 - (a+b) 0,2/100] c/C$$

där

S = den del av byråns budget som inte omfattas av de arvoden och avgifter som anges i punkt 1 c och d,

a = antalet associerade stater

b = antalet EU-medlemsstater

c = Schweiz bidrag till Icao-budgeten,

C = det totala bidraget från EU:s medlemsstater och de associerade staterna till Icao-budgeten.”

f) I artikel 122 ska följande punkt läggas till:

”6. De bestämmelser som gäller gemenskapens finansiella kontroll i Schweiz avseende deltagarna i byråns verksamhet återfinns i bilaga B till den nuvarande bilagan.”

g) Bilaga I till förordningen ska utvidgas till följande typer av luftfartyg i deras egenskap av produkter som omfattas av artikel 3.1 a i kommissionens förordning (EU) nr 748/2012 av den 3 augusti 2012 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för luftvärdighets- och miljöcertifiering av luftfartyg och tillhörande produkter, delar och utrustningar samt för certifiering av konstruktions- och tillverkningsorganisationer ⁽¹⁾:

A/c - [HB-JES] – typ Gulfstream G-V

A/c - [HB-ZDF] – typ MD900.

h) I artikel 132.1 ska hänvisningen till förordning (EU) 2016/679 förstås som en hänvisning till relevant nationell lagstiftning när det gäller Schweiz.

i) Artikel 140.6 är inte tillämplig på Schweiz.

Kommissionens förordning (EU) nr 1178/2011 av den 3 november 2011 om tekniska krav och administrativa förfaranden avseende flygbesättningar inom den civila luftfarten i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008, EUT L 311, 25.11.2011, s. 1, ändrad genom

⁽¹⁾ EUT L 224, 21.8.2012, s. 1.

▼ **M27**

- kommissionens förordning (EU) nr 290/2012, EUT L 100, 5.4.2012, s. 1,
- kommissionens förordning (EU) nr 70/2014, EUT L 23, 28.1.2014, s. 25,
- kommissionens förordning (EU) nr 245/2014, EUT L 74, 14.3.2014, s. 33,
- kommissionens förordning (EU) 2015/445, EUT L 74, 18.3.2015, s. 1,
- kommissionens förordning (EU) 2016/539, EUT L 91, 7.4.2016, s. 1,
- kommissionens förordning (EU) 2018/1065, EUT L 192, 30.7.2018, s. 21,
- kommissionens förordning (EU) 2018/1119, EUT L 204, 13.8.2018, s. 13,
- kommissionens förordning (EU) 2018/1974, EUT L 326, 20.12.2018, s. 1,
- kommissionens förordning (EU) 2019/27, EUT L 8, 10.1.2019, s. 1,
- kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/430, EUT L 75, 19.3.2019, s. 66.

Rådets förordning (EEG) nr 3922/91 av den 16 december 1991 om harmonisering av tekniska krav och administrativa förfaranden inom området civil luftfart, EGT L 373, 31.12.1991, s. 4, (artiklarna 1–3, 4.2, 5–11 och 13), ändrad genom

- förordning (EG) nr 1899/2006 EUT L 377, 27.12.2006, s. 1,
- förordning (EG) nr 1900/2006, EUT L 377, 27.12.2006, s. 176,
- kommissionens förordning (EG) nr 8/2008, EUT L 10, 12.1.2008, s. 1,
- kommissionens förordning (EG) nr 859/2008, EUT L 254, 20.9.2008, s. 1.

I enlighet med artikel 139 i förordning (EU) 2018/1139 ska förordning (EEG) nr 3922/91 upphöra att gälla från och med tillämpningsdatumet för de närmare bestämmelser om flyg- och tjänstgöringstidsbegränsningar samt vilokrav med avseende på taxifyg, sjukvård i nödsituationer och enpilotsverksamhet för kommersiell lufttransport med flyg som antas enligt artikel 32.1 a i förordning (EU) 2018/1139.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 996/2010 av den 20 oktober 2010 om utredning och förebyggande av olyckor och tillbud inom civil luftfart och om upphävande av direktiv 94/56/EG (Text av betydelse för EES), EUT L 295, 12.11.2010, s. 35, ändrad genom

- förordning (EU) nr 376/2014, EUT L 122, 24.4.2014, s. 18,
- förordning (EU) 2018/1139, EUT L 212, 22.8.2018, s. 1.

Kommissionens förordning (EG) nr 104/2004 av den 22 januari 2004 om fastställande av bestämmelser för organisationen och sammansättningen av överklagandenämnden för Europeiska byrån för luftfartssäkerhet, EUT L 16, 23.1.2004, s. 20.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2111/2005 av den 14 december 2005 om upprättande av en gemenskapsförteckning över alla lufttrafikföretag som förbjuds att bedriva verksamhet inom gemenskapen och om information till flygpassagerare om vilket lufttrafikföretag som utför en viss flygning, samt om upphävande av artikel 9 i direktiv 2004/36/EG (Text av betydelse för EES), EUT L 344, 27.12.2005, s. 15, ändrad genom

▼ **M27**

— förordning (EU) 2018/1139, EUT L 212, 22.8.2018, s. 1.

Kommissionens förordning (EG) nr 473/2006 av den 22 mars 2006 om genomförandebestämmelser för gemenskapsförteckningen enligt kapitel II i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2111/2005 över de lufttrafikföretag som har belagts med verksamhetsförbud i gemenskapen (Text av betydelse för EES), EUT L 84, 23.3.2006, s. 8.

Kommissionens förordning (EG) nr 474/2006 av den 22 mars 2006 om upprättande av en gemenskapsförteckning enligt kapitel II i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 2111/2005 över de lufttrafikföretag som har belagts med verksamhetsförbud i gemenskapen (Text av betydelse för EES), EUT L 84, 23.3.2006, s. 14, senast ändrad genom

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/618, EUT L 106, 17.4.2019, s. 1.

Kommissionens förordning (EU) nr 1332/2011 av den 16 december 2011 om gemensamma krav för användning av lutrummet och operativa förfaranden för avvärjande av kollisioner i luften (Text av betydelse för EES), EUT L 336, 20.12.2011, s. 20, ändrad genom

— kommissionens förordning (EU) 2016/583, EUT L 101, 16.4.2016, s. 7.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 646/2012 av den 16 juli 2012 med närmare bestämmelser om böter och viten vid bristande överensstämmelse med bestämmelser i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008 (Text av betydelse för EES), EUT L 187, 17.7.2012, s. 29.

Kommissionens förordning (EU) nr 748/2012 av den 3 augusti 2012 om fastställande av tillämpningsföreskrifter för luftvärdighets- och miljöcertifiering av luftfartyg och tillhörande produkter, delar och anordningar samt för certifiering av konstruktions- och tillverkningsorganisationer, EUT L 224, 21.8.2012, s. 1, ändrad genom

— kommissionens förordning (EU) nr 7/2013, EUT L 4, 9.1.2013, s. 36,

— kommissionens förordning (EU) nr 69/2014, EUT L 23, 28.1.2014, s. 12,

— kommissionens förordning (EU) 2015/1039, EUT L 167, 1.7.2015, s. 1,

— kommissionens förordning (EU) 2016/5, EUT L 3, 6.1.2016, s. 3,

— kommissionens delegerade förordning (EU) 2019/897, EUT L 144, 3.6.2019, s. 1.

Kommissionens förordning (EU) nr 965/2012 av den 5 oktober 2012 om tekniska krav och administrativa förfaranden i samband med flygdrift enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008, EUT L 296, 25.10.2012, s. 1, ändrad genom

— kommissionens förordning (EU) nr 800/2013, EUT L 227, 24.8.2013, s. 1,

— kommissionens förordning (EU) nr 71/2014, EUT L 23, 28.1.2014, s. 27,

— kommissionens förordning (EU) nr 83/2014, EUT L 28, 31.1.2014, s. 17,

— kommissionens förordning (EU) nr 379/2014, EUT L 123, 24.4.2014, s. 1,

▼ **M27**

- kommissionens förordning (EU) 2015/140, EUT L 24, 30.1.2015, s. 5,
- kommissionens förordning (EU) 2015/1329, EUT L 206, 1.8.2015, s. 21,
- kommissionens förordning (EU) 2015/640, EUT L 106, 24.4.2015, s. 18,
- kommissionens förordning (EU) 2015/2338, EUT L 330, 16.12.2015, s. 1,
- kommissionens förordning (EU) 2016/1199, EUT L 198, 23.7.2016, s. 13,
- kommissionens förordning (EU) 2017/363, EUT L 55, 2.3.2017, s. 1,
- kommissionens förordning (EU) 2018/394, EUT L 71, 14.3.2018, s. 1,
- kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/1975, EUT L 326, 20.12.2018, s. 53,
- kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1387, EUT L 229, 5.9.2019, s. 1,
- kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1384, EUT L 228, 4.9.2019, s. 106.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 628/2013 av den 28 juni 2013 om arbetsmetoder för Europeiska byrån för luftfartssäkerhet vid standardiseringsinspektioner och vid övervakning av tillämpningen av bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008 och om upphävande av kommissionens förordning (EG) nr 736/2006, (Text av betydelse för EES), EUT L 179, 29.6.2013, s. 46.

Kommissionens förordning (EU) nr 139/2014 av den 12 februari 2014 om krav och administrativa rutiner för flygplatser enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008 (Text av betydelse för EES), EUT L 44, 14.2.2014, s. 1, ändrad genom

- kommissionens förordning 2017/161, EUT L 27, 1.2.2017, s. 99,
- kommissionens förordning 2018/401, EUT L 72, 15.3.2018, s. 17.

Kommissionens förordning (EU) nr 319/2014 av den 27 mars 2014 om de certifikatavgifter och tjänsteavgifter som tas ut av Europeiska byrån för luftfartssäkerhet, och om upphävande av förordning (EG) nr 593/2007, EUT L 93, 28.3.2014, s. 58.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 376/2014 av den 3 april 2014 om rapportering, analys och uppföljning av händelser inom civil luftfart om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 996/2010 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/42/EG, kommissionens förordningar (EG) nr 1321/2007 och (EG) nr 1330/2007 (Text av betydelse för EES), EUT L 122, 24.4.2014, s. 18, ändrad genom

▼ **M27**

— förordning (EU) 2018/1139, EUT L 212, 22.8.2018, s. 1.

Kommissionens förordning (EU) nr 452/2014 av den 29 april 2014 om tekniska krav och administrativa förfaranden avseende flygdrift som utförs av operatörer från tredjeland i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008 (Text av betydelse för EES), EUT L 133, 6.5.2014, s. 12, ändrad genom

— kommissionens förordning (EU) 2016/1158, EUT L 192, 16.7.2016, s. 21.

Kommissionens förordning (EU) nr 1321/2014 av den 26 november 2014 om fortsatt luftvärdighet för luftfartyg och luftfartygsprodukter, delar och anordningar och om godkännande av organisationer och personal som arbetar med dessa arbetsuppgifter (Text av betydelse för EES), EUT L 362, 17.12.2014, s. 1, ändrad genom

— kommissionens förordning (EU) 2015/1088, EUT L 176, 7.7.2015, s. 4,

— kommissionens förordning (EU) 2015/1536, EUT L 241, 17.9.2015, s. 16,

— kommissionens förordning (EU) 2017/334, EUT L 50, 28.2.2017, s. 13,

— kommissionens förordning (EU) 2018/1142, EUT L 207, 16.8.2018, s. 2,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1383, EUT L 228, 4.9.2019, s. 1,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1384, EUT L 228, 4.9.2019, s. 106.

Kommissionens förordning (EU) 2015/340 av den 20 februari 2015 om tekniska krav och administrativa förfaranden avseende flygledarcertifikat samt andra certifikat och intyg enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008, ändring av kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 923/2012 och upphävande av kommissionens förordning (EU) nr 805/2011 (Text av betydelse för EES), EUT L 63, 6.3.2015, s. 1.

Kommissionens förordning (EU) 2015/640 av den 23 april 2015 om ytterligare luftvärdighetsspecifikationer för en viss typ av drift och om ändring av förordning (EU) nr 965/2012, EUT L 106, 24.4.2015, s. 18, ändrad genom

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/133, EUT L 25, 29.1.2019, s. 14.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1018 av den 29 juni 2015 om fastställande av en förteckning som klassificerar händelser inom civil luftfart som obligatoriskt måste rapporteras enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 376/2014 (Text av betydelse för EES), EUT L 163, 30.6.2015, s. 1.

Kommissionens beslut (EU) 2016/2357 av den 19 december 2016 beträffande bristande överensstämmelse med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008 och dess genomförandebestämmelser i samband med certifikat utfärdade av Hellenic Aviation Training Academy (HATA) och de del-66-tillstånd som utfärdats på grundval av denna förordning (delgivet med nr C(2016) 8645), EUT L 348, 21.12.2016, s. 72.

Kommissionens förordning (EU) 2018/395 av den 13 mars 2018 om detaljerade regler för ballongverksamhet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008, EUT L 71, 14.3.2018, s. 10.

▼ **M27**

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/1976 av den 14 december 2018 om detaljerade regler för segelflygverksamhet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1139, EUT L 326, 20.12.2018, s. 64.

Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/494 av den 25 mars 2019 om vissa aspekter på flygsäkerhet med anledning av Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur unionen (Text av betydelse för EES), EUT L 85 I, 27.3.2019, s. 11.

Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/1128 av den 1 juli 2019 om rätt till tillgång till säkerhetsrekommendationer och svar som lagras i det europeiska centrala upplaget och om upphävande av beslut 2012/780/EU (Text av betydelse för EES), EUT L 177, 2.7.2019, s. 112.

4. Luftfartsskydd

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 300/2008 av den 11 mars 2008 om gemensamma skyddsregler för den civila luftfarten och om upphävande av förordning (EG) nr 2320/2002, EUT L 97, 9.4.2008, s. 72.

Kommissionens förordning (EG) nr 272/2009 av den 2 april 2009 om komplettering av de gemensamma grundläggande standarder för skydd av civil luftfart som fastställs i bilagan till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 300/2008, EUT L 91, 3.4.2009, s. 7, ändrad genom

— kommissionens förordning (EU) nr 297/2010, EUT L 90, 10.4.2010, s. 1,

— kommissionens förordning (EU) nr 720/2011, EUT L 193, 23.7.2011, s. 19,

— kommissionens förordning (EU) nr 1141/2011, EUT L 293, 11.11.2011, s. 22,

— kommissionens förordning (EU) nr 245/2013, EUT L 77, 20.3.2013, s. 5.

Kommissionens förordning (EU) nr 1254/2009 av den 18 december 2009 om kriterier för hur medlemsstaterna kan bevilja undantag från de gemensamma grundläggande standarderna för skydd av civil luftfart och anta alternativa säkerhetsåtgärder (Text av betydelse för EES), EUT L 338, 19.12.2009, s. 17, ändrad genom

— kommissionens förordning (EU) 2016/2096, EUT L 326, 1.12.2016, s. 7.

Kommissionens förordning (EU) nr 18/2010 av den 8 januari 2010 om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 300/2008 vad gäller specifikationer för nationella program för verksamhetskontroll för skyddet av den civila luftfarten, EUT L 7, 12.1.2010, s. 3.

Kommissionens förordning (EU) nr 72/2010 av den 26 januari 2010 om fastställande av förfaranden för utförandet av kommissionens inspektioner på luftfartsskyddsområdet (Text av betydelse för EES), EUT L 23, 27.1.2010, s. 1, ändrad genom

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/472, EUT L 85, 1.4.2016, s. 28.

▼ **M27**

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/1998 av den 5 november 2015 om detaljerade bestämmelser för genomförande av de gemensamma grundläggande standarderna avseende luftfartsskydd (Text av betydelse för EES), EUT L 299, 14.11.2015, s. 1, ändrad genom

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/2426, EUT L 334, 22.12.2015, s. 5,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/815, EUT L 122, 13.5.2017, s. 1,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/55, EUT L 10, 13.1.2018, s. 5,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/103, EUT L 21, 24.1.2019, s. 13,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/413, EUT L 73, 15.3.2019, s. 98.

Kommissionens genomförandebeslut C(2015) 8005 av den 16 november 2015 om detaljerade bestämmelser för genomförande av de gemensamma grundläggande standarderna avseende luftfartsskydd och de uppgifter som avses i artikel 18 a i förordning (EG) nr 300/2008, (ej offentliggjort i EUT), ändrad genom

— kommissionens genomförandebeslut C(2017) 3030,

— kommissionens genomförandebeslut C(2018) 4857,

— kommissionens genomförandebeslut C(2019) 132.

5. Flygtrafikledning

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 549/2004 av den 10 mars 2004 om ramen för inrättande av det gemensamma europeiska luftrummet ("ramförordning") (Text av betydelse för EES), EUT L 96, 31.3.2004, s. 1, ändrad genom

— förordning (EG) nr 1070/2009, EUT L 300, 14.11.2009, s. 34.

Kommissionen ska i Schweiz ha de befogenheter som den beviljats enligt artiklarna 6, 8, 10, 11 och 12.

Artikel 10 ska ändras på följande sätt:

I punkt 2 ska "på gemenskapsnivå" ersättas med "på gemenskapsnivå, med Schweiz".

Trots den horisontella anpassning som avses i andra strecksatsen i bilagan till avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart ska hänvisningen till medlemsstaterna i artikel 5 i förordning (EG) nr 549/2004 och i beslut 1999/468/EG i den artikeln inte anses omfatta Schweiz.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 550/2004 av den 10 mars 2004 om tillhandahållande av flygtrafiktjänster inom det gemensamma europeiska luftrummet ("förordning om tillhandahållande av tjänster") (Text av betydelse för EES), EUT L 96, 31.3.2004, s. 10, ändrad genom

— förordning (EG) nr 1070/2009, EUT L 300, 14.11.2009, s. 34.

Kommissionen ska i Schweiz ha de befogenheter som den beviljats enligt artiklarna 9a, 9b, 15, 15a, 16 och 17.

Bestämmelserna i förordningen ska, inom ramen för detta avtal, ändras på följande sätt:

▼ **M27**

a) Artikel 3 ska ändras på följande sätt:

I punkt 2 ska ”och Schweiz” införas efter ”gemenskapen”.

b) Artikel 7 ska ändras på följande sätt:

I punkterna 1 och 6 ska ”och Schweiz” införas efter ”gemenskapen”.

c) Artikel 8 ska ändras på följande sätt:

I punkt 1 ska ”och Schweiz” införas efter ”gemenskapen”.

d) Artikel 10 ska ändras på följande sätt:

I punkt 1 ska ”och Schweiz” införas efter ”gemenskapen”.

e) Artikel 16.3 ska ersättas med följande:

”3. Kommissionen ska rikta sitt beslut till medlemsstaterna och informera tjänsteleverantören, i den mån denne är rättsligt berörd, om sitt beslut.”

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 551/2004 av den 10 mars 2004 om organisation och användning av det gemensamma europeiska luft- rummet (”förordning om luftrummet”) (Text av betydelse för EES), EUT L 96, 31.3.2004, s. 20, ändrad genom

— förordning (EG) nr 1070/2009, EUT L 300, 14.11.2009, s. 34.

Kommissionen ska i Schweiz ha de befogenheter som den beviljats enligt artiklarna 3a, 6 och 10.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 552/2004 av den 10 mars 2004 om driftskompatibiliteten hos det europeiska nätverket för flyglednings- tjänst (”förordning om driftskompatibilitet”) (Text av betydelse för EES), EUT L 96, 31.3.2004, s. 26, ändrad genom

— förordning (EG) nr 1070/2009, EUT L 300, 14.11.2009, s. 34.

Kommissionen ska i Schweiz ha de befogenheter som den beviljats enligt artiklarna 4, 7 och 10.3.

Bestämmelserna i förordningen ska, inom ramen för detta avtal, ändras på följande sätt:

a) Artikel 5 ska ändras på följande sätt:

I punkt 2 ska ”eller Schweiz” införas efter ”gemenskapen”.

b) Artikel 7 ska ändras på följande sätt:

I punkt 4 ska ”eller Schweiz” införas efter ”gemenskapen”.

c) Bilaga III ska ändras på följande sätt:

I avsnitt 3 andra och sista strecksatsen ska ”eller Schweiz” införas efter ”gemenskapen”.

I enlighet med artikel 139 i förordning (EU) 2018/1139 ska förordning (EG) nr 552/2004 upphöra att gälla med verkan från och med den 11 september 2018. Artiklarna 4, 5, 6, 6a och 7 i den förordningen och bilagorna III och IV till den förordningen ska emellertid fortsätta att tillämpas fram till det datum då de delegerade akter som avses i artikel 47 i förordning (EU) 2018/1139 börjar tillämpas, i den mån de akterna omfattar syftet med de relevanta bestämmelserna i förordning (EG) nr 552/2004, och under alla omständigheter senast den 12 september 2023.

▼ **M27**

Kommissionens förordning (EG) nr 2150/2005 av den 23 december 2005 om gemensamma regler för en flexibel användning av luftrummet (Text av betydelse för EES), EUT L 342, 24.12.2005, s. 20.

Kommissionens förordning (EG) nr 1033/2006 av den 4 juli 2006 om krav på förfaranden för färdplaner före flygning inom det gemensamma europeiska luftrummet (Text av betydelse för EES), EUT L 186, 7.7.2006, s. 46, ändrad genom

— kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 923/2012, EUT L 281, 13.10.2012, s. 1,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 428/2013, EUT L 127, 9.5.2013, s. 23,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/2120, EUT L 329, 3.12.2016, s. 70,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/139, EUT L 25, 30.1.2018, s. 4.

Kommissionens förordning (EG) nr 1032/2006 av den 6 juli 2006 om krav avseende automatiska system för utbyte av färdplansdata för anmälan, samordning och överlämning av flygningar mellan enheter för flygkontrolltjänst (Text av betydelse för EES), EUT L 186, 7.7.2006, s. 27, ändrad genom

— kommissionens förordning (EG) nr 30/2009, EUT L 13, 17.1.2009, s. 20.

Rådets förordning (EG) nr 219/2007 av den 27 februari 2007 om bildande av ett gemensamt företag för utveckling av en ny generation av det europeiska systemet för flygledningstjänsten (Sesar), EUT L 64, 2.3.2007, s. 1, ändrad genom

— rådets förordning (EG) nr 1361/2008, EUT L 352, 31.12.2008, s. 12,

— rådets förordning (EU) nr 721/2014, EUT L 192, 1.7.2014, s. 1.

Kommissionens förordning (EG) nr 633/2007 av den 7 juni 2007 om krav avseende tillämpningen av ett protokoll för överföring av färdplansdata, för anmälan, samordning och överlämning av flygningar mellan enheter för flygkontrolltjänst (Text av betydelse för EES), EUT L 146, 8.6.2007, s. 7, ändrad genom

— kommissionens förordning (EU) nr 283/2011, EUT L 77, 23.3.2011, s. 23.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/373 av den 1 mars 2017 om gemensamma krav för leverantörer av flygledningstjänst/flygtrafiktjänster och övriga nätverksfunktioner för flygledningstjänst, om tillsyn över dessa leverantörer samt om upphävande av förordning (EG) nr 482/2008, genomförandeförordningarna (EU) nr 1034/2011, (EU) nr 1035/2011 och (EU) 2016/1377 och ändring av förordning (EU) nr 677/2011 (Text av betydelse för EES), EUT L 62, 8.3.2017, s. 1.

▼ **M27**

Genomförandeförordning (EU) 2017/373 ska gälla från och med den 2 januari 2020. Artikel 9.2 ska dock tillämpas från och med den dag då genomförandeförordning (EU) 2017/373 trädde i kraft. I fråga om byrån kommer artikel 4.1, 4.2, 4.5, 4.6, 4.8 och artikel 5 att vara tillämpliga från och med den dag då genomförandeförordning (EU) 2017/373 träder i kraft. När det gäller datatjänstleverantörer ska artikel 6 tillämpas från och med den 1 januari 2019 och, om en sådan leverantör ansöker om och beviljas ett certifikat i enlighet med artikel 6, från och med dagen för ikraftträdandet för genomförandeförordning (EU) 2017/373. Under tiden fortsätter de relevanta artiklarna i förordning 482/2008 att gälla.

Kommissionens förordning (EG) nr 29/2009 av den 16 januari 2009 om krav på datalänktjänster för det gemensamma europeiska luftrummet (Text av betydelse för EES), EUT L 13, 17.1.2009, s. 3, ändrad genom

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2015/310, EUT L 56, 27.2.2015, s. 30,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/1170, EUT L 183, 9.7.2019, s. 6.

Texten i förordningen ska, inom ramen för detta avtal, tillämpas med följande anpassningar:

”Schweiz UIR” ska läggas till i bilaga I, del A.

Kommissionens förordning (EG) nr 262/2009 av den 30 mars 2009 om fastställande av krav för en samordnad tilldelning och användning av Mod S-interrogatorer för det gemensamma europeiska luftrummet (Text av betydelse för EES), EUT L 84, 31.3.2009, s. 20, ändrad genom

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/2345, EUT L 348, 21.12.2016, s. 11.

Kommissionens förordning (EU) nr 73/2010 av den 26 januari 2010 om kvalitetskraven på flygdata och flyginformation för ett gemensamt europeiskt luftrum (Text av betydelse för EES), EUT L 23, 27.1.2010, s. 6, ändrad genom

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 1029/2014, EUT L 284, 30.9.2014, s. 9.

Kommissionens förordning (EU) nr 255/2010 av den 25 mars 2010 om fastställande av gemensamma regler för flödesplanering (ATFM) (Text av betydelse för EES), EUT L 80, 26.3.2010, s. 10, ändrad genom

— kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 923/2012, EUT L 281, 13.10.2012, s. 1,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1006, EUT L 165, 23.6.2016, s. 8,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/2159, EUT L 304, 21.11.2017, s. 45.

Kommissionens beslut nr C(2010)5134 av den 29 juli 2010 om utnämmandet av ett organ för kvalitetsgranskning för det gemensamma europeiska luftrummet (ej offentliggjort i EUT).

▼ **M27**

Kommissionens förordning (EU) nr 176/2011 av den 24 februari 2011 om de uppgifter som ska lämnas innan ett funktionellt luftrumsblock inrättas och ändras, EUT L 51, 25.2.2011, s. 2.

Kommissionens förordning (EU) nr 677/2011 av den 7 juli 2011 om genomförandebestämmelser för nätverksfunktioner för flygledningstjänst (ATM) och om ändring av förordning (EU) nr 691/2010 (Text av betydelse för EES), EUT L 185, 15.7.2011, s. 1, ändrad genom

— kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 970/2014, EUT L 272, 13.9.2014, s. 11,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/373, EUT L 62, 8.3.2017, s. 1.

I enlighet med förordning (EU) 2019/123 ska förordning (EU) nr 677/2011 upphöra att gälla med verkan från och med den 1 januari 2020.

Kommissionens beslut nr C(2011) 4130 av den 7 juli 2011 om utnämningen av nätverksförvaltaren för flygledningstjänstens (ATM) funktioner inom det gemensamma europeiska luftrummet (Text av betydelse för EES), (ej offentliggjort i EUT).

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1034/2011 av den 17 oktober 2011 om säkerhetstillsyn inom flygledningstjänst och flygtrafiktjänster och om ändring av kommissionens förordning (EU) nr 691/2010 (Text av betydelse för EES), EUT L 271, 18.10.2011, s. 15.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1035/2011 av den 17 oktober 2011 om gemensamma krav för tillhandahållande av flygtrafiktjänster och om ändring av förordningarna (EG) nr 482/2008 och (EU) nr 691/2010 (Text av betydelse för EES), EUT L 271, 18.11.2011, s. 23, ändrad genom

— kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 923/2012, EUT L 281, 13.10.2012, s. 1,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 448/2014, EUT L 132, 3.5.2014, s. 53.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1206/2011 av den 22 november 2011 om fastställande av krav på identifiering av luftfartyg för övervakning av det gemensamma europeiska luftrummet (Text av betydelse för EES), EUT L 305, 23.11.2011, s. 23.

Texten i genomförandeförordning (EU) nr 1206/2011 ska, inom ramen för detta avtal, tillämpas med följande anpassningar:

”Schweiz UIR” läggs till i bilaga I.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1207/2011 av den 22 november 2011 om krav på övervakningens prestanda och driftskompatibilitet för det gemensamma europeiska luftrummet (Text av betydelse för EES), EUT L 305, 23.11.2011, s. 35, ändrad genom

▼ **M27**

— kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1028/2014, EUT L 284, 30.9.2014, s. 7,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/386, EUT L 59, 7.3.2017, s. 34.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 923/2012 av den 26 september 2012 om gemensamma luftfarts- och driftsbestämmelser för tjänster och förfaranden inom flygtrafiken och om ändring av genomförandeförordning (EG) nr 1035/2011 och förordningarna (EG) nr 1265/2007, (EG) nr 1794/2006, (EG) nr 730/2006, (EG) nr 1033/2006 och (EU) nr 255/2010 (Text av betydelse för EES), EUT L 281, 13.10.2012, s. 1, ändrad genom

— kommissionens förordning (EU) 2015/340, EUT L 63, 6.3.2015, s. 1,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/1185, EUT L 196, 21.7.2016, s. 3.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1079/2012 av den 16 november 2012 om fastställande av krav avseende kanalseparation vid röstkommunikation för det gemensamma europeiska luftrummet (Text av betydelse för EES), EUT L 320, 17.11.2012, s. 14, ändrad genom

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 657/2013, EUT L 190, 11.7.2013, s. 37,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2016/2345, EUT L 348, 21.12.2016, s. 11,

— kommissionens genomförandeförordning (EU) 2017/2160, EUT L 304, 21.11.2017, s. 47.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 390/2013 av den 3 maj 2013 om inrättande av ett prestationssystem för flygtrafiktjänster och nätverksfunktioner (Text av betydelse för EES), EUT L 128, 9.5.2013, s. 1.

I enlighet med artikel 40 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/317 ska kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 390/2013 upphöra att gälla med verkan från och med den 1 januari 2020.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 391/2013 av den 3 maj 2013 om inrättande av ett gemensamt avgiftssystem för flygtrafiktjänster (Text av betydelse för EES), EUT L 128, 9.5.2013, s. 31.

I enlighet med artikel 40 i kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/317 ska kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 391/2013 upphöra att gälla med verkan från och med den 1 januari 2020.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 409/2013 av den 3 maj 2013 om definition av gemensamma projekt, fastställande av styrelseformer och identifiering av incitament till stöd för genomförandet av den europeiska generalplanen för flygledningstjänst, (Text av betydelse för EES), EUT L 123, 4.5.2013, s. 1.

Kommissionens genomförandebeslut 2014/132/EU av den 11 mars 2014 om fastställande av unionstäckande prestationsmål för nätet för flygledningstjänst och gränsvärden för varning för den andra referensperioden 2015–2019 (Text av betydelse för EES), EUT L 71, 12.3.2014, s. 20.

▼ **M27**

Kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 716/2014 av den 27 juni 2014 om inrättandet av det gemensamma pilotprojektet till stöd för generalplanen för det europeiska nätverket för flygledningstjänst (Text av betydelse för EES), EUT L 190, 28.6.2014, s. 19.

Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2015/2224 av den 27 november 2015 om utnämnan­de av ordförande, ledamöter och suppleanter i nätverksstyrelsen för nätverksfunktionerna för flygledningstjänst för andra referensperioden (2015–2019), EUT L 316, 2.12.2015, s. 9.

Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2016/1373 av den 11 augusti 2016 om godkännande av prestationsplanen för nätverket för den andra referensperioden avseende prestationssystemet för det gemensamma europeiska lufrummet (2015–2019) (Text av betydelse för EES), EUT L 217, 12.8.2016, s. 51.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2018/1048 av den 18 juli 2018 om krav för användning av lufrummet och operativa förfaranden avseende prestandabaserad navigation, EUT L 189, 26.7.2018, s. 3.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/123 av den 24 januari 2019 om genomförandebestämmelser för nätverksfunktioner för flygledningstjänst (ATM) och om upphävande av kommissionens förordning (EU) nr 677/2011 (Text av betydelse för EES), EUT L 28, 31.1.2019, s. 1.

Kommissionens genomförandeförordning (EU) 2019/317 av den 11 februari 2019 om inrättande av ett prestations- och avgiftssystem i det gemensamma europeiska lufrummet och om upphävande av genomförandeförordningarna (EU) nr 390/2013 och (EU) nr 391/2013 (Text av betydelse för EES), EUT L 56, 25.2.2019, s. 1.

Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/709 av den 6 maj 2019 om utnämningen av en nätverksförvaltare för nätverksfunktioner för flygledningstjänst för det gemensamma europeiska lufrummet [delgivet med nr C(2019) 3228], EUT L 120, 8.5.2019, s. 27.

Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2019/903 av den 29 maj 2019 om fastställande av EU-täckande prestationsmål för nätverket för flygledningstjänst för den tredje referensperioden som inleds den 1 januari 2020 och avslutas den 31 december 2024 (Text av betydelse för EES), EUT L 144, 3.6.2019, s. 49.

6. Miljö och buller

Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/30/EG av den 26 mars 2002 om regler och förfaranden för att av bullerskäl införa driftsrestriktioner vid flygplatser i gemenskapen (Text av betydelse för EES) (artiklarna 1–12 och 14–18), EGT L 85, 28.3.2002, s. 40.

(De ändringar av bilaga I som härrör från bilaga II kapitel 8 (Transportpolitik) avsnitt G (Luftfart) punkt 2 i akten om villkoren för Republiken Tjeckiens, Republiken Estlands, Republiken Cyperns, Republiken Lettlands, Republiken Litauens, Republiken Ungerns, Republiken Maltas, Republiken Polens, Republiken Sloveniens och Republiken Slovakiens anslutning till de fördrag som ligger till grund för Europeiska unionen och om anpassning av fördragen är tillämpliga.)

▼ **M27**

Rådets direktiv 89/629/EEG av den 4 december 1989 om begränsning av buller från civila jetmotordrivna underljudsflygplan, EGT L 363, 13.12.1989, s. 27,

(artiklarna 1–8).

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/93/EG av den 12 december 2006 om reglering av utnyttjandet av flygplan som omfattas av volym 1, del II, kapitel 3 i bilaga 16 till konventionen om internationell civil luftfart, andra upplagan (1988) (kodifierad version) (Text av betydelse för EES), EUT L 374, 27.12.2006, s. 1.

7. Konsumentskydd

Rådets direktiv 90/314/EEG av den 13 juni 1990 om paketresor, semesterpaket och andra paketarrangemang, EGT L 158, 23.6.1990, s. 59, (artiklarna 1–10).

Rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal, EGT L 95, 21.4.1993, s. 29, (artiklarna 1–11), ändrad genom

— direktiv 2011/83/EU, EUT L 304, 22.11.2011, s. 64.

Rådets förordning (EG) nr 2027/97 av den 9 oktober 1997 om lufttrafikföretags skadeståndsansvar vid olyckor, EGT L 285, 17.10.1997, s. 1, (artiklarna 1–8), ändrad genom

— förordning (EG) nr 889/2002, EGT L 140, 30.5.2002, s. 2.

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 (Text av betydelse för EES), EUT L 46, 17.2.2004, s. 1,

(artiklarna 1–18).

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2006 av den 5 juli 2006 om rättigheter i samband med flygresor för personer med funktionshinder och personer med nedsatt rörlighet (Text av betydelse för EES), EUT L 204, 26.7.2006, s. 1.

8. Övrigt

Rådets direktiv 2003/96/EG av den 27 oktober 2003 om en omstrukturering av gemenskapsramen för beskattning av energiprodukter och elektricitet (Text av betydelse för EES), EUT L 283, 31.10.2003, s. 51,

(artikel 14.1 b och 14.2).

9. Bilagor:

A: Protokoll om Europeiska unionens privilegier och immuniteter

B: Bestämmelser om Europeiska unionens finansiella kontroll avseende schweiziska deltagare i EASA:s verksamhet

▼ **M27***BILAGA A***Protokoll om Europeiska Unionens immunitet och privilegier**

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM BEAKTAR att, i enlighet med artikel 343 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artikel 191 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, ska Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen åtnjuta sådan immunitet och sådana privilegier inom medlemsstaternas territorium som behövs för att de ska kunna fullgöra sina uppgifter,

HAR ENATS OM följande bestämmelser, som ska fogas till fördraget om Europeiska unionen, fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

KAPITEL I**EUROPEISKA UNIONENS EGENDOM, MEDEL, TILLGÅNGAR OCH TRANSAKTIONER***Artikel 1*

Unionens lokaler och byggnader ska vara okränkbara. De får inte genomsökas, beslagtas, konfiskeras eller exproprieras. Unionens egendom och tillgångar får inte utan tillstånd från domstolen bli föremål för några administrativa eller rättsliga tvångsåtgärder.

Artikel 2

Unionens arkiv ska vara okränkbara.

Artikel 3

Unionen, dess tillgångar, inkomster och övrig egendom ska vara befriade från alla direkta skatter.

Medlemsstaternas regeringar ska i alla de fall där så är möjligt vidta lämpliga åtgärder för att efterskänka eller betala tillbaka summan av de indirekta skatter och avgifter som ingår i priset på lös eller fast egendom när unionen för tjänstebruk gör betydande inköp i vilka denna typ av skatter och avgifter inkluderas i priset. Dessa bestämmelser får dock inte tillämpas på ett sådant sätt att konkurrensen inom unionen snedvrids.

Ingen befrielse ska beviljas för sådana skatter och avgifter som utgör betalning för allmännyttiga tjänster.

Artikel 4

Unionen ska vara befriad från alla tullar, förbud och restriktioner vad avser import och export av varor som är avsedda för tjänstebruk. Varor som på detta sätt har förts in i en stat får inte avyttras – vare sig detta sker mot betalning eller inte – inom denna stats territorium, om det inte sker på villkor som godkänts av den statens regering.

Unionen ska också vara befriad från alla tullar, förbud och restriktioner vad avser import och export av unionens publikationer.

▼ **M27**

KAPITEL II

MEDDELANDEN OCH IDENTITETSHANDLINGAR*Artikel 5*

Vad avser unionens officiella meddelanden och översändandet av alla dess dokument ska unionens institutioner inom varje medlemsstats territorium åtnjuta samma behandling som staten i fråga ger diplomatiska beskickningar.

Officiell korrespondens och andra former av officiella meddelanden som unionens institutioner skickar får inte censureras.

Artikel 6

Identitetshandling i den form som rådet med enkel majoritet ska fastställa kan av ordförandena för unionens institutioner utställas till ledamöter, medlemmar och anställda i unionens institutioner och ska godtas som giltig resehandling av medlemsstaternas myndigheter. Dessa identitetshandlingar ska utställas till tjänstemän och övriga anställda enligt de villkor som fastställts i tjänsteföreskrifterna för tjänstemännen och anställningsvillkoren för övriga anställda i unionen.

Kommissionen får sluta avtal om att dessa identitetshandlingar ska gälla som giltiga resehandlingar inom tredje lands territorium.

KAPITEL III

EUROPAPARLAMENTETS LEDAMÖTER*Artikel 7*

Europaparlamentets ledamöter får inte underkastas någon begränsning av administrativ eller annan natur i sin rörelsefrihet under resa till eller från Europaparlamentets mötesplats.

Europaparlamentets ledamöter ska, vad avser tull- och valutakontroll,

- a) av sin egen regering beviljas samma lättnader som högre tjänstemän som tillfälligt reser utomlands i offentligt uppdrag,
- b) av regeringarna i övriga medlemsstater beviljas samma lättnader som företrädare för utländska regeringar med tillfälligt offentligt uppdrag.

Artikel 8

Europaparlamentets ledamöter får inte förhöras, kvarhållas eller lagföras på grund av yttranden de gjort eller röster de avlagt under utövandet av sitt ämbete.

Artikel 9

Under Europaparlamentets sessioner ska dess ledamöter åtnjuta

- a) vad avser deras egen stats territorium, den immunitet som beviljas parlamentsledamöter i deras land,
- b) vad avser alla andra medlemsstaters territorium, immunitet vad gäller alla former av kvarhållande och lagföring.

Immuniteten ska även vara tillämplig på ledamöterna under resan till och från Europaparlamentets mötesplats.

▼ **M27**

Immuniteten kan inte återopas av en ledamot som tas på bar gärning och kan inte hindra Europaparlamentet att utöva sin rätt att upphäva en av dess ledamöters immunitet.

KAPITEL IV**FÖRETRÄDARE FÖR DE MEDLEMSSTATER SOM DELTAR I ARBETET I EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER***Artikel 10*

Företrädare för de medlemsstater som deltar i arbetet i unionens institutioner, deras rådgivare och tekniska experter ska i sin tjänsteutövning och under resan till och från mötesplatsen åtnjuta sedvanliga privilegier, immunitet och lättnader.

Denna artikel ska även vara tillämplig på ledamöter av unionens rådgivande organ.

KAPITEL V**TJÄNSTEMÄN OCH ANSTÄLLDA I EUROPEISKA UNIONEN***Artikel 11*

Inom varje medlemsstats territorium och oberoende av statstillhörighet ska tjänstemän och övriga anställda i unionen

- a) åtnjuta immunitet mot rättsliga förfaranden vad avser handlingar som de har begått i sin tjänsteutövning, inbegripet muntliga och skriftliga uttalanden, om inte annat följer av bestämmelserna i de fördrag som dels behandlar reglerna för tjänstemännens och de anställdas ansvar gentemot unionen, och dels Europeiska unionens domstols behörighet att döma i tvister mellan unionen och dess tjänstemän och övriga anställda; de ska åtnjuta denna immunitet även efter det att deras uppdrag har upphört,
- b) tillsammans med sina äkta makar och av dem försörjda familjemedlemmar vara undantagna från bestämmelser om begränsning av invandring och formaliteter för registrering av utlänningar,
- c) beviljas samma lättnader i fråga om valuta- och växlingsbestämmelser som normalt beviljas tjänstemän i internationella organisationer,
- d) då de tillträder sin tjänst i landet i fråga, ha rätt att tullfritt föra in sitt bohag och sina personliga tillhörigheter, samt ha rätt att tullfritt föra ut sitt bohag och sina personliga tillhörigheter då deras tjänstgöringstid i landet är slut, om inte annat följer av de villkor som regeringen i det land där rätten utövas, i båda fallen, anser nödvändiga,
- e) ha rätt att tullfritt införa ett motorfordon för personligt bruk som antingen förvärvats enligt gällande regler för hemmamarknaden i det land där de senast var bosatta eller i det land där de är medborgare, samt ha rätt att tullfritt föra ut fordonet, om inte annat följer av de villkor som det berörda landets regering, i båda fallen, anser nödvändiga.

Artikel 12

Unionens tjänstemän och övriga anställda ska vara skyldiga att betala skatt till unionen på de löner och arvoden de får av unionen enligt de villkor och det förfarande som Europaparlamentet och rådet har fastställt genom förordningar i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och efter att ha hört de berörda institutionerna.

▼ **M27**

De ska vara befriade från nationella skatter på de löner och arvoden de får av unionen.

Artikel 13

Unionens tjänstemän och övriga anställda som enbart på grund av sin tjänsteutövning i unionen bosätter sig inom territoriet för en annan medlemsstat än den i vilken de vid tiden för sitt tjänestetillträde vid unionen var skatterättsligt bosatta, ska – vad avser inkomst- och förmögenhetsbeskattning samt arvsskatt och tillämpningen av avtal om undvikande av dubbelbeskattning som ingåtts mellan unionens medlemsstater – i båda länderna behandlas som om de fortfarande var bosatta på sin tidigare bostadsort, förutsatt att denna befinner sig inom en av unionens medlemsstater. Detta gäller även för äkta makar, förutsatt att de inte utövar någon egen yrkesverksamhet, och för barn som de personer som avses i denna artikel försörjer och har hand om.

Lös egendom som tillhör de personer som avses i föregående stycke och som finns inom den stats territorium i vilken de uppehåller sig, ska vara befriad från arvsskatt i den staten. Vid fastställande av sådan skatt ska den lösa egendomen anses finnas i den stat där personerna skatterättsligt är bosatta, om inte annat följer av tredje lands rätt och eventuell tillämpning av bestämmelser i internationella avtal om dubbelbeskattning.

Vid tillämpningen av bestämmelserna i denna artikel ska inte hänsyn tas till en bostadsort som enbart beror på tjänsteutövning inom andra internationella organisationer.

Artikel 14

Europaparlamentet och rådet ska, genom förordningar i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och efter att ha hört de berörda institutionerna, fastställa ordningen för sociala förmåner för unionens tjänstemän och övriga anställda.

Artikel 15

Europaparlamentet och rådet ska, genom förordningar i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet och efter samråd med berörda institutioner, besluta vilka grupper av unionens tjänstemän och övriga anställda bestämmelserna i artikel 11, artikel 12 andra stycket och artikel 13 helt eller delvis ska tillämpas på.

Medlemsstaternas regeringar ska regelbundet underrättas om namn, ställning och adress på de tjänstemän och övriga anställda som ingår i dessa grupper.

KAPITEL VI

**IMMUNITET OCH PRIVILEGIER FÖR TREDJELANDS
BESKICKNINGAR ACKREDITERADE HOS EUROPEISKA UNIONEN***Artikel 16*

Den medlemsstat på vars territorium unionen har sitt säte ska bevilja tredje lands beskickning som är ackrediterad hos unionen immunitet och privilegier enligt diplomatisk sedvänja.

▼ **M27**KAPITEL VII
ALLMÄNNA BESTÄMMELSER*Artikel 17*

Privilegier, immunitet och lättnader ska endast beviljas unionens tjänstemän och övriga anställda om det ligger i unionens intresse.

Var och en av unionens institutioner ska upphäva den immunitet som har beviljats en tjänsteman eller en annan anställd, om institutionen anser att upphävandet av immuniteten inte strider mot unionens intresse.

Artikel 18

Unionens institutioner ska vid tillämpningen av detta protokoll samarbeta med de berörda medlemsstaternas ansvariga myndigheter.

Artikel 19

Artiklarna 11–14 och artikel 17 ska vara tillämpliga på kommissionens ledamöter.

Artikel 20

Artiklarna 11–14 och artikel 17 ska vara tillämpliga på Europeiska unionens domstols domare, generaladvokater, justitiesekreterare och biträdande referenter, utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 3 i protokollet om Europeiska unionens domstols stadga vad avser immunitet mot rättsliga förfaranden för domare och generaladvokater.

Artikel 21

Detta protokoll ska även vara tillämpligt på Europeiska investeringsbanken, på ledamöterna av dess organ, dess personal och de företrädare för medlemsstaterna som deltar i bankens arbete, utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i protokollet om bankens stadga.

Europeiska investeringsbanken ska dessutom vara befriad från alla skatter eller liknande avgifter vid de tillfällen då dess kapital utökas och från de olika formaliteter som kan vara förknippade därmed i den stat där banken har sitt säte. På samma sätt ska bankens upplösning eller likvidation inte medföra några skatter eller avgifter. Slutligen ska den verksamhet som banken och dess organ bedriver i enlighet med dess stadga inte vara föremål för någon omsättningsskatt.

Artikel 22

Detta protokoll ska också tillämpas på Europeiska centralbanken, medlemmarna av dess beslutande organ och dess personal, dock utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i protokollet om stadgan för Europeiska centralbanks-systemet och Europeiska centralbanken.

Europeiska centralbanken ska dessutom vara befriad från alla skatter och liknande avgifter på grund av en ökning av dess kapital och från olika formaliteter som kan vara förenade därmed i den stat där banken har sitt säte. Bankens och dess beslutande organs verksamhet enligt stadgan för Europeiska centralbanks-systemet och Europeiska centralbanken ska inte påföras någon omsättningsskatt.

▼ **M27***Tillägg***Bestämmelser för hur protokollet om Europeiska Unionens immunitet och privilegier ska tillämpas i Schweiz**

1. Tillämpningsområdet utsträcks till att omfatta Schweiz

Alla hänvisningar till medlemsstaterna i protokollet om Europeiska unionens immunitet och privilegier (nedan kallat protokollet) ska även omfatta Schweiz, såvida inget annat sägs i följande bestämmelser.

2. Byrån är befriad från indirekta skatter, däribland mervärdesskatt

Varor och tjänster som exporteras från Schweiz ska befrias från schweizisk mervärdesskatt. För varor och tjänster som levereras till byrån i Schweiz för byråns verksamhet ska befrielsen från mervärdesskatt, i enlighet med artikel 3 andra stycket i protokollet, ske genom restitution. Befrielse från mervärdesskatt ska beviljas om det faktiska inköpspris som är angivet i fakturan eller motsvarande dokument för varan eller tjänsten uppgår till minst 100 schweiziska franc, inklusive skatter och avgifter.

Mervärdesskatten ska restitueras efter insändande av erforderliga schweiziska ansökningsformulär till Administration fédérale des contributions, Division principale de la TVA (schweiziska federala skattemyndighetens centralenhet för mervärdesskatteärenden). Som regel ska handläggningen vara klar inom tre månader från det att restitutionsansökan ingetts tillsammans med erforderliga underlag.

3. Hur reglerna för byråns personal ska tillämpas

Beträffande artikel 12 andra stycket i protokollet ska Schweiz, i överensstämmelse med principerna i sin nationella rätt, befria tjänstemän och övriga anställda vid byrån, såsom de definieras i artikel 2 i rådets förordning (Euratom, EKSG, EEG) nr 549/69⁽¹⁾ från federala, kantonala och kommunala skatter på löner, vederlag och arvoden som utbetalas av unionen vilka omfattas av en intern skatt som uppbärs av unionen och tillfaller denna.

Schweiz ska inte betraktas som en medlemsstat enligt punkt 1 ovan vid tillämpningen av artikel 13 i protokollet.

Tjänstemän och övriga anställda vid byrån, liksom deras familjemedlemmar som är anslutna till det socialförsäkringssystem som gäller för Europeiska unionens tjänstemän och övriga anställda, är inte skyldiga att vara anslutna till det schweiziska socialförsäkringssystemet.

Europeiska unionens domstol ska ha exklusiv behörighet i alla ärenden som rör förbindelserna mellan å ena sidan byrån och kommissionen och å andra sidan byråns personal när det gäller tillämpningen av rådets förordning (EEG, Euratom, EKSG) nr 259/68⁽²⁾ och EU-lagstiftningens övriga bestämmelser om arbetsvillkor.

⁽¹⁾ Rådets förordning (Euratom, EKSG, EEG) nr 549/69 av den 25 mars 1969 om fastställande av de grupper av tjänstemän och övriga anställda i Europeiska gemenskaperna som skall omfattas av bestämmelserna i artikel 12, artikel 13 andra stycket samt artikel 14 i protokollet om immunitet och privilegier för Europeiska gemenskaperna, (EGT L 74, 27.3.1969, s. 1).

⁽²⁾ Rådets förordning (EEG, Euratom, EKSG) nr 259/68 av den 29 februari 1968 om fastställande av tjänsteföreskrifter för tjänstemännen i Europeiska gemenskaperna och anställningsvillkor för övriga anställda i dessa gemenskaper samt om införande av särskilda tillfälliga åtgärder beträffande kommissionens tjänstemän (anställningsvillkor för övriga anställda), (EGT L 56, 4.3.1968, s. 1). Förordningen senast ändrad genom kommissionens förordning (EG) nr 2104/2005, (EUT L 337, 22.12.2005, s. 7).

▼ **M27***BILAGA B***Finansiell kontroll avseende Schweiziska deltagare i Europeiska byrån för Luftfartssäkerhet***Artikel 1***Direkt kommunikation**

Byrån och kommissionen ska stå i direkt förbindelse med alla fysiska och juridiska personer som har skatterättslig hemvist i Schweiz och som deltar i byråns verksamhet i egenskap av avtalsparter, deltagare i något av byråns program, underleverantörer eller mottagare av utbetalningar från byråns eller kommissionens budget. Nämnade personer äger rätt att direkt till kommissionen och byrån överlämna alla relevanta uppgifter och underlag som de är skyldiga att tillhandahålla enligt de rättsakter som det hänvisas till i det här beslutet och enligt de kontrakt och överenskommelser som ingåtts för tillämpningen av rättsakterna liksom i de beslut som fattats inom ramen för dem.

*Artikel 2***Kontroller**

1. Med stöd av rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 ⁽¹⁾ och den budgetförordning som antogs av byrån den 26 mars 2003 i enlighet med kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2343/2002 ⁽²⁾, liksom med stöd av de övriga rättsakter som det hänvisas till i detta beslut, får det i kontrakt och överenskommelser som ingås med mottagare som har skatterättslig hemvist i Schweiz, liksom i beslut som fattas gemensamt med dem, föreskrivas att vetenskapliga, ekonomiska och tekniska revisioner, liksom revisioner av andra slag, får genomföras när som helst hos dem och deras underentreprenörer av anställda vid byrån och kommissionen, liksom av andra personer som byrån och kommissionen bemyndigat.

2. De anställda vid byrån och kommissionen och andra personer som byrån och kommissionen bemyndigat ska i rimlig omfattning ges tillträde till anläggningar, arbetsplatser och dokumentation samt till alla data, däribland i elektronisk form, som erfordras för genomförandet av revisionerna. Tillträdesrätten ska vara uttryckligen fastställd i kontrakt och överenskommelser som ingås inom ramen för de rättsakter som det hänvisas till i det här beslutet.

3. Europeiska revisionsrätten ska ha samma rättigheter som kommissionen.

4. Revisionerna får genomföras fem år efter det att det här beslutet löpt ut eller enligt de villkor som fastställs i kontrakt och överenskommelser, liksom enligt beslut av betydelse i sammanhanget.

5. Den schweiziska federala revisionsmyndigheten ska underrättas i förväg om revisioner som genomförs på schweiziskt territorium. En sådan underrättelse utgör inte ett rättsligt krav för att dessa revisioner ska kunna genomföras.

⁽¹⁾ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 av den 25 juni 2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget (EGT L 248, 16.9.2002, s. 1).

⁽²⁾ Kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2343/2002 av den 23 december 2002 med rambudgetförordning för de gemenskapsorgan som avses i artikel 185 i rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget (EGT L 357, 31.12.2002, s. 72).

▼ **M27***Artikel 3***Kontroller på plats**

1. Inom ramen för det här avtalet har kommissionen genom Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) rätt att genomföra kontroller och inspektioner på plats inom schweiziskt territorium, i enlighet med villkoren och bestämmelserna i rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 ⁽¹⁾.
2. Dessa kontroller och inspektioner på plats ska förberedas och utföras av kommissionen i nära samverkan med den schweiziska federala revisionsmyndigheten eller med andra behöriga schweiziska myndigheter som utsetts av den schweiziska federala revisionsmyndigheten; sistnämnda myndigheter ska underlättas i god tid om föremålet för, syftet med och den rättsliga grunden för kontrollerna och inspektionerna, så att de kan tillhandahålla erforderlig hjälp. För detta ändamål får tjänstemän från behöriga schweiziska myndigheter delta i kontrollerna och inspektionerna på plats.
3. Om berörda schweiziska myndigheter så önskar, ska kontrollerna och inspektionerna på plats genomföras av kommissionen tillsammans med dessa myndigheter.
4. Om deltagarna i programmet motsätter sig en kontroll eller en inspektion på plats, ska de schweiziska myndigheterna, inom ramen för sina nationella bestämmelser, lämna kommissionens inspektörer erforderligt bistånd så att de kan genomföra den kontroll eller inspektion på plats som de blivit ålagda att göra.
5. Kommissionen ska snarast möjligt underrätta den schweiziska federala revisionsmyndigheten om alla omständigheter eller misstankar rörande någon oegentlighet som kommissionen har fått kännedom om i samband med genomförandet av kontrollen eller inspektionen på plats. Kommissionen ska under alla omständigheter informera ovannämnda myndighet om resultatet av dessa kontroller och inspektioner.

*Artikel 4***Information och samråd**

1. För att denna bilaga ska tillämpas väl ska berörda schweiziska myndigheter och gemenskapens myndigheter regelbundet utbyta information och på begäran av någon av parterna inleda samråd.
2. Berörda schweiziska myndigheter ska utan dröjsmål underrätta byrån och kommissionen om alla omständigheter som kommer till deras kännedom och som kan leda till förmodan om att det förekommer oegentligheter i fråga om ingåenden och genomföranden av kontrakt och överenskommelser som sluts inom ramen för de rättsakter som det hänvisas till i det här beslutet.

*Artikel 5***Sekretess**

Uppgifter som meddelats eller erhållits i enlighet med denna bilaga, oavsett form, ska omfattas av tystnadsplikt och ges samma skydd som motsvarande uppgifter har enligt schweizisk lagstiftning, samt enligt de motsvarande bestämmelser som är tillämpliga på gemenskapsinstitutioner. Uppgifterna får endast överlämnas till personer inom gemenskapsinstitutionerna, i medlemsstaterna eller i Schweiz som i kraft av sin befattning ska ha vetskap om dem, och de får inte användas i andra syften än att säkerställa ett effektivt skydd av parternas finansiella intressen.

⁽¹⁾ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på plats som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2).

▼ **M27***Artikel 6***Administrativa åtgärder och sanktioner**

Utan att det påverkar tillämpningen av den schweiziska strafflagen, får byrån och kommissionen tillgripa administrativa åtgärder och påföljder i enlighet med rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002, kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002 ⁽¹⁾ och rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 ⁽²⁾.

*Artikel 7***Indrivning och verkställighet**

Beslut som fattas av byrån eller kommissionen inom ramen för tillämpningsområdet för det här beslutet, och som innebär betalningsskyldighet för andra personer än stater, ska vara verkställbara i Schweiz.

Beslutet om verkställighet måste utfärdas – utan annan kontroll än att det är äkta – av den myndighet som utses av den schweiziska regeringen, som i sin tur ska underrätta byrån eller kommissionen. Verkställigheten ska ske i enlighet med de civilprocessrättsliga regler som gäller i Schweiz. Det är Europeiska unionens domstol som ansvarar för kontrollen av att det verkställbara beslutet är lagligt.

Domar som Europeiska unionens domstol utfärdar på grundval av en skiljedoms-klausul ska vara verkställbara på samma villkor som ovan.

⁽¹⁾ Kommissionens förordning (EG, Euratom) nr 2342/2002 av den 23 december 2002 om genomförandebestämmelser för rådets förordning (EG, Euratom) nr 1605/2002 med budgetförordning för Europeiska gemenskapernas allmänna budget (EGT L 357, 31.12.2002, s. 1).

⁽²⁾ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1).

SLUTAKT

De befullmäktigade ombuden för

EUROPEISKA GEMENSKAPEN

och

SCHWEIZISKA EDSFÖRBUNDET

har vid ett möte den 21 Juni 1999 i Luxemburg för att underteckna avtalet mellan Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet om luftfart antagit de gemensamma förklaringar som anges nedan och som bifogas denna slutakt.

— Gemensam förklaring om avtal med tredje land.

— Gemensam förklaring om avtalets tillämpning.

Vidare har de beaktat följande förklaringar som bifogas denna slutakt:

— Förklaring av Europeiska unionens råd om Schweiz' deltagande i kommittéer.

— Förklaring av Schweiz om en eventuell ändring av stadgan för Europeiska gemenskapernas domstol.

Hecho en Luxemburgo, el ventiuno de junio de mil novecientos noventa y nueve.

Udfærdiget i Luxembourg den enogtyvende juni nitten hundrede og nioghalvfems.

Geschehen zu Luxemburg am einundzwanzigsten Juni neunzehnhundertneunundneunzig.

Έγινε στο Λουξεμβούργο, στις είκοσι μία Ιουνίου χίλια εννιακόσια ενενήντα εννέα.

Done at Luxembourg on the twenty-first day of June in the year one thousand nine hundred and ninety-nine.

Fait à Luxembourg, le vingt-et-un juin mil neuf cent quatre-vingt dix-neuf.

Fatto a Lussemburgo, addì ventuno giugno millenovecentonovantanove.

Gedaan te Luxemburg, de eenentwintigste juni negentienhonderd negenenneentig.

Feito em Luxemburgo, em vinte e um de Junho de mil novecentos e noventa e nove.

Tehty Luxemburgissa kahdentenakymmenentenäensimmäisenä päivänä kesäkuuta vuonna tuhatyhdeksänsataayhdeksänkymmentäyhdeksän.

Som skedde i Luxemburg den tjugoförsta juni nittonhundranittionio.

Por la Comunidad Europea

For Det Europæiske Fællesskab

Für die Europäische Gemeinschaft

Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα

For the European Community

Pour la Communauté européenne

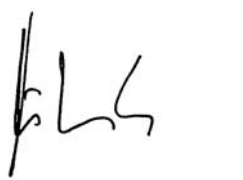
Per la Comunità europea

Voor de Europese Gemeenschap

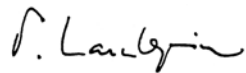
Pela Comunidade Europeia

▼ B

Euroopan yhteisön puolesta
På Europeiska gemenskapens vägnar

Por la Confederación Suiza
For Det Schweiziske Edsforbund
Für der Schweizerischen Eidgenossenschaft
Για την Ελβετική Συνομοσπονδία
For the Swiss Confederation
Pour la Confédération suisse
Per la Confederazione svizzera
Voor de Zwitserse Bondsstaat
Pela Confederação Suíça
Sveitsin valaliiton puolesta
På Schweiziska Edsförbundets vägnar

▼B

GEMENSAM FÖRKLARING

om avtal med tredje land

De avtalsslutande parterna inser det önskvärda i att vidta nödvändiga åtgärder för att säkra att deras ömsesidiga förbindelser på luftfartsområdet är förenliga med andra, mera omfattande avtal om luftfart som är grundade på samma principer.

GEMENSAM FÖRKLARING
om ytterligare framtida förhandlingar

Europeiska gemenskapen och Schweiziska edsförbundet förklarar sin avsikt vara att inleda förhandlingar i syfte att ingå avtal på områden av gemensamt intresse, såsom uppdatering av protokoll 2 till frihandelsavtalet från 1972 och Schweiz' deltagande i vissa gemenskapsprogram för utbildning, ungdomsfrågor, medier, statistik och miljö. Dessa förhandlingar bör förberedas snarast efter det att de aktuella bilaterala förhandlingarna slutförts.

▼B**FÖRKLARING****om Schweiz' deltagande i Kommittéer**

Rådet godtar att företrädare för Schweiz deltar som observatörer i följande kommittéers och expertgruppers möten när frågor som berör Schweiz behandlas:

- Kommittéer rörande forskningsprogram, inbegripet Kommittén för vetenskaplig och teknisk forskning (CREST).
- Administrativa kommittén för social trygghet för migrerande arbetare.
- Samordningsgruppen för ömsesidigt erkännande av examensbevis avseende högre utbildning.
- De rådgivande kommittéerna rörande flyglinjer och konkurrensreglernas tillämpning på lufttransportområdet.

Omröstningarna i kommittéerna kommer att äga rum utan de schweiziska företrädarnas närvaro.

Vad gäller övriga kommittéer för områden som omfattas av dessa avtal och på vilka Schweiz antingen har införlivat gemenskapens regelverk eller tillämpar likvärdiga bestämmelser, kommer kommissionen att samråda med experter från Schweiz enligt förfarandet i artikel 100 i EES-avtalet.

▼B**FÖRKLARING AV SCHWEIZ****om en eventuell ändring av stadgan för Europeiska gemenskapernas domstol**

Den schweiziska regeringen önskar att vid en eventuell ändring av stadgan respektive rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol, genom vilken jurister som har rätt att föra talan vid domstolarna i stater som är parter i ett avtal liknande detta ges rätt att föra talan vid Europeiska gemenskapernas domstol, även skall medföra rätt för schweiziska jurister som arbetar vid schweiziska domstolar att föra talan vid Europeiska gemenskapernas domstol när det gäller frågor som hänskjutits till denna domstol i enlighet med detta avtal.